

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404250>

Academische anekdotes

Studieverhalen uit de oude doos

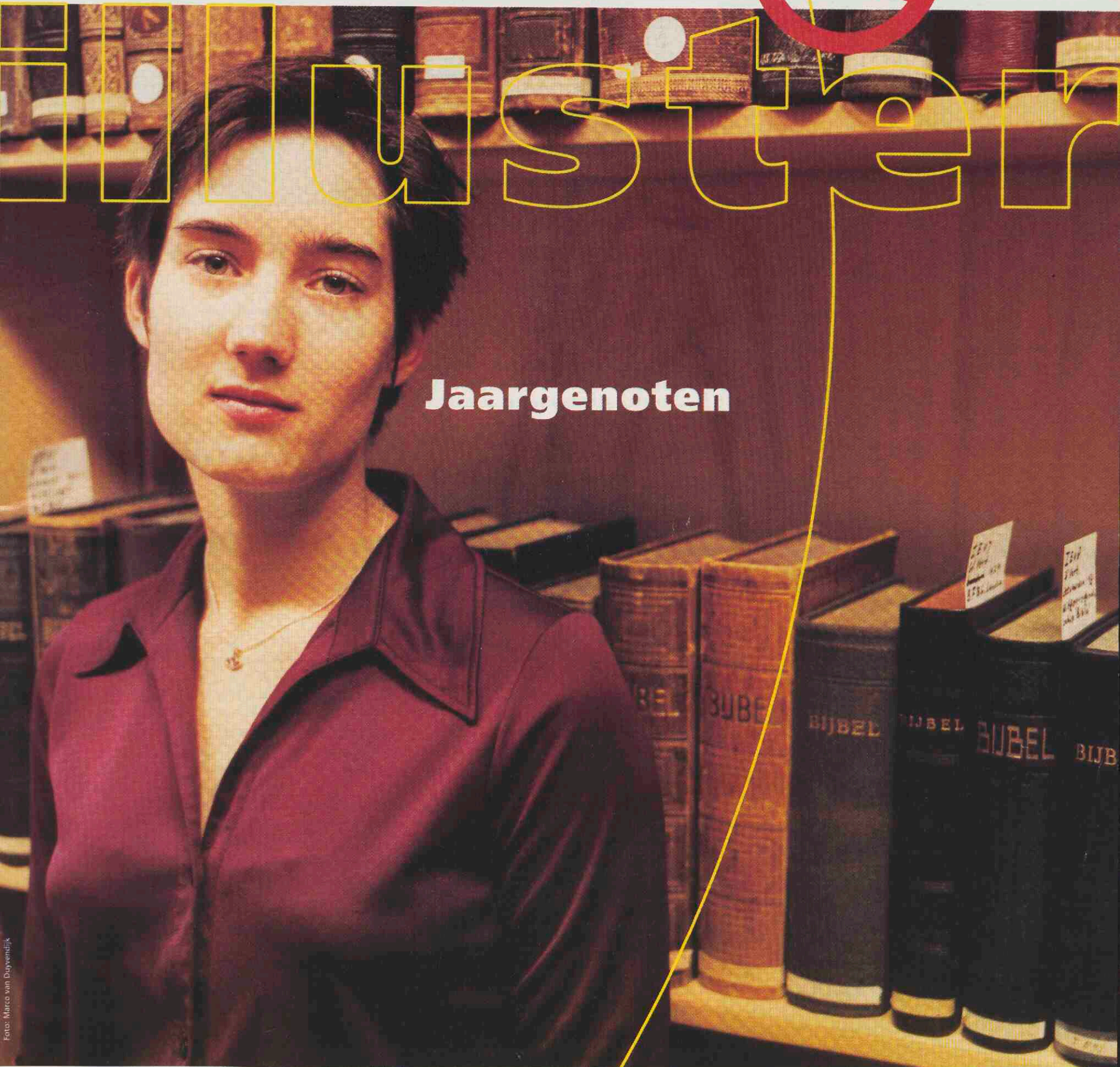
Wetenschappelijk ondernemerschap

Universitaire BV stimuleert fundamenteel onderzoek

Bestuurs- en organisatiewetenschap

Nieuwe studie duikt in het diepe

UNIVERSITEITSDAG
31 MAART 2001
(ZIE PAG. 18)

Huisstern

Jaargenoten

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nr 21 • December 2000 • Oplage 55.000 • www.alumni.uu.nl

Universiteit Utrecht

Column

Universiteitsbladen

Nog geen tien jaar geleden leken de meeste universiteitsbladen hun bestaansreden te ontleunen aan de ontkenning van elke relatie met hun broodheer. Ik weet daar alles van, want ik mocht in 1990 proberen het U-blad van zijn MUB'se eenkennigheid los te weken. En dat viel niet mee. In de eerste plaats had ik tot dan toe als journalist en krantenlezer alles wat met het hoger onderwijs samenhang zorgvuldig gemeden. Dat kwam mijn onbevangingheid misschien ten goede, maar niet mijn vermogen om het nieuwsaanbod zorgvuldig te wegen.

Daar kwam bij dat de toenmalige collega's, ofschoon vakbekwaam en plezierig in de omgang, nogal gehecht leken aan de splendid isolation die het U-blad zichzelf - onder het mom van redactionele onafhankelijkheid - had opgelegd. Dat de redactie ooit de ware geest zou kunnen etaleren in een ander onderkomen dan de nogal zompige, ongastvrije en slechts door doortastende Ukjes-klienten bezochte barak aan de Padualaan, leek geruime tijd ondenkbaar. Evenmin konden de bewoners het zich voorstellen dat zij zich ooit zouden openstellen voor de dubieuze influisteringen van de natuurlijke vijand in het Bestuursgebouw. Telefoontjes van die kant wekten de grootst denkbare argwaan. Bijna ongeacht hun inhoud. Zo was de opening van het universiteitslustrum van 1991 goed voor een gereserveerd stukje op pagina 3, geflankeerd door een foto van het vorige lustrum. Zo'n feest was misschien wel aardig, maar wat hadden WIJ ermee te maken?

Hun zonderlinge taakopvatting ten spijt, genoten de universiteitsbladen enig aanzien in de journalistieke wereld. De landelijke pers schreef ze gretig over en alom werden de universiteitsbladen als journalistieke kweekvijver beschouwd. Het Leidse Mare fungeerde enige tijd als hofleverancier van NRC Handelsblad. En het U-blad stond veel van zijn redacteurs en medewerkers af aan De Volkskrant.

Inmiddels heeft de constellatie zich grondig gewijzigd. De U-bladen zijn fysiek en inhoudelijk opgeschoven in de richting van de bestuursorganen, en hebben daarmee veel van hun krampachtigheid verloren. Ironisch genoeg hebben zij buiten het eigen werkterrein echter aan prestige ingeboet. Niet door eigen toedoen, maar onder invloed van de talrijke postacademische opleidingen journalistiek waarmee de universiteiten de markt zijn opgegaan. Voor het peil van de Nederlandse journalistiek lijkt mij dat op den duur schadelijk. De postacademische opleidingen mogen dan een gedegen voorbereiding bieden op de beroepspraktijk, qua levenschtheid zullen ze nooit kunnen wedijveren met het universiteitsblad: dat zoekende, zwalkende maar vitale onderdeel van de academische beschaving.

[Sander van Walsum, onderwijsredacteur De Volkskrant, studeerde geschiedenis in Utrecht.]

Wetenschapswinkels gaan internationaal 6

Van idealistisch naar marktgericht

Vulkaanexcursie 11

Alumni op stap met aardwetenschappers

Academische anekdotes 14

Alumni vertellen verhalen uit de collegebank

Verder:

Wetenschappelijk ondernemerschap floreert 3

Kort nieuws 4

Vrouwen aan de UU, Utrecht School of Governance, Economie van start, Utrecht grootste universiteit, promotienieuws

De Sprong: animatiefilmbedrijf il Luster Producties 8

Zojuist geslaagd: Diergeneeskunde 8

Vakgenoten: Gynaecologie 9

Bestuurs- en Organisationswetenschap 10
Nieuwe opleiding leert studenten leren

Bijzondere portretten 12

Fotograaf Marco van Duyvendijk op zoek naar zijn jaargenoten

Alumniservice 16

Universiteitsfonds, de alumnipas, het lustrum, cursussen, cultuur en nog veel meer

Publicaties 23

Nieuwe titels

Vijf jaar Illuster 24

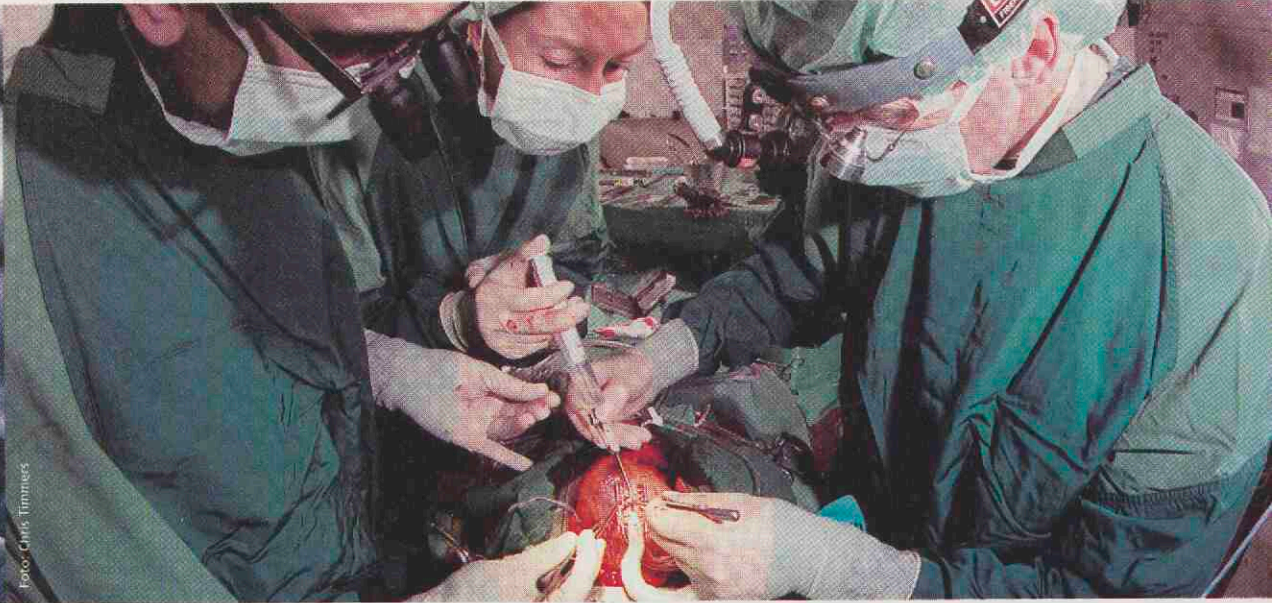
Twan Geurts, hoofdredacteur

Zijsprong 24

Crècheleider Bert Smit

Alumni vinden elkaar op internet

Op de webpagina's van het alumnibureau kunnen alumni elkaar vinden en afspraken maken over een ontmoeting op de Universiteitsdag. Zoek uw jaarclub, studiegenoten of sportvrienden op internet en tref elkaar de Universiteitsdag op zaterdag 31 maart 2001 in Utrecht: www.alumni.uu.nl

Wetenschappelijk ondernemerschap floreert

Met zijn spectaculaire beursgang wist het Utrechts-Leidse biotechbedrijf Crucell in oktober alle ogen op zich gericht. Toch is het maar een van de negen wetenschappelijke BV's die Utrecht heeft verzameld in de universitaire holding. Als het aan directeur ir.dr.s. Gom van Strien ligt gaat dat aantal snel stijgen.

Gom van Strien: 'De zaken marcheren prima. Ik ben natuurlijk heel tevreden met de financiële klapper die de universiteit straks waarschijnlijk gaat maken, dankzij de beursgang van Crucell. Maar de inhoudelijke ontwikkeling van dat bedrijf stemt mij nog meer tevreden. Crucell heeft zich ontwikkeld van een nauw aan de universiteit gelieerde BV naar een zelfstandig bedrijf, waarmee we goede contacten hebben. In mijn ogen is dat de ideale ontwikkeling.'

Waarom is de holding opgericht?

'Het college van bestuur vond in 1998 dat het afgelopen moest zijn met de wildgroei van privé-bv's. Die werden vaak opgericht om wetenschappelijke vindingen verder te ontwikkelen met als uiteindelijk doel commerciële exploitatie. Omdat het ging om vindingen die in universitaire tijd waren gedaan, wilde de universiteit zicht houden op de gang van zaken. Vandaar dat alle universitaire bedrijven twee jaar geleden zijn ondergebracht in de holding, een speciaal voor dat doel opgerichte BV met de universiteit als enige aandeelhouder. Naast deze controlerende taak heeft de holding als doel beginnende ondernemers te ondersteunen en te stimuleren.'

Waarom hecht de universiteit zoveel waarde aan dit soort bedrijvigheid?

'Het lijkt misschien vreemd dat de universiteit toepassingsgericht onderzoek stimuleert, maar dat doen we vooral omdat het een geweldige stimulans geeft aan het fundamentele onderzoek. Bedrijven als U-BiSys en U-Pither hebben de laatste jaren miljoenen geïnvesteerd in extra onderzoeksplaatsen in de vakgroepen waaruit zij zijn voortgekomen. Een bijkomend voordeel is dat de BV's meestal actief zijn op nieuwe, vaak multidisciplinaire terreinen van onderzoek. Dus ook het geld dat zij in de universiteit investeren gaat naar dat soort onderzoek. En dat is belangrijk, want het gaat dan om onderzoek dat er in de historisch bepaalde verdeling van overheidsgeld nog vaak bekaaid afkomt.'

Waarom neemt de universiteit aandelen in de BV's?

'Dat heeft twee redenen. Allereerst is dat een goede manier om zeggenschap te kunnen houden. Daarnaast is afgesproken dat de holding zichzelf moet kunnen bedruipen. We helpen beginnende bedrijven onder meer met aandelenkapitaal, leningen en met de financiering van het aanvragen van octrooien. Tot nu toe doen we dat met werkkapitaal dat we van de universiteit hebben geleend, maar de bedoeling is dat we in de toekomst geheel zelfvoorzienend worden. Dat kan als we onze aandelen met winst kunnen verkopen, zoals het geval lijkt te zijn met onze aandelen Crucell. Dat is een bedrijf dat sterk richting markt gegroeid is en waarin onze directe invloed praktisch nul geworden is. In zo'n geval is de strategie: verkopen en volgende projecten financieren. We nemen dus geen

'Stimulans voor fundamenteel onderzoek'

aandelen vanwege een mogelijk dividend. Sterker, veel beginnende bedrijven zitten nog zodanig in de ontwikkelingsfase dat er zeker de eerste jaren geen winst mag worden verwacht.'

Kan een universitaire BV ook buiten de holding bestaan?

'Nee, het zou gek zijn als we dat toelieten. Dan heb je als universiteit geen enkele invloed op wat er gebeurt. We willen voorkomen dat medewerkers via een BV het intellectuele eigendom van de universiteit hun eigen bedrijf binnenslepen. Vandaar ook dat alle octrooien uit de periode voor de oprichting van de BV eigendom blijven van de holding.'

Kunnen de ambities uit uw recent gepubliceerde businessplan wel worden gerealiseerd zonder bedrijfsverzamelgebouw?

'Zo'n gebouw is inderdaad een 'must' en had er wat mij betreft al lang moeten staan. Het college van bestuur heeft nu besloten om een onderkomen van vierduizend vierkante meter neer te zetten. Ik kan er voorlopig mee uit de voeten, maar het is het absolute minimum.'

Hoe snel gaat het aantal bedrijven groeien?

'Alleen al dit jaar ben ik met acht nieuwe BV's bezig, al zullen niet al die initiatieven de eindstreep halen. Op dit moment zijn we vooral sterk in de biomedische hoek. Mijn belangrijkste wens is, dat ook andere delen van de universiteit ondernemer gaan denken.'

[Erik Hardeman / U-blad]

Negen universitaire BV's

U-BiSys (nu Crucell): opgericht in 1996 vanuit Geneeskunde; ontwikkelt geneesmiddelen die specifiek een ziekteverwekker of lichaamscel herkennen

U-pither: opgericht in 1996 vanuit Diergeneeskunde; ontwikkelt geneesmiddelen tegen reuma en andere auto-immuunziekten

U-Cat: opgericht in 1996 vanuit Scheikunde; exploiteert een nieuwe technologie op het terrein van de katalyse en beheert een aantal octrooien
UCCER: opgericht in 1996 vanuit Theologie; produceert en verkoopt cd-roms op het gebied van de Egyptologie

Octopus: opgericht in 1996 vanuit Geneeskunde; exploiteert enkele door prof.dr. Cees Borst ontwikkelde vindingen waaronder de octopus, een apparaat dat hartoperaties kan vergemakkelijken

U-Clu: opgericht in 1997 vanuit Sociale Wetenschappen; ontwikkelt en adviseert over nieuwe leermiddelen voor het middelbaar en hoger onderwijs

U-CyTech: opgericht in 1999 vanuit het Gemeenschappelijk Dierenlaboratorium; ontwikkelt en produceert cytokinen, eiwitten die worden gebruikt in de diagnostiek

Glaucus: opgericht in 2000 vanuit Farmacie; onderzoekt de structuur van eiwitten die samenhangen met bepaalde genetische afwijkingen zodat effectieve geneesmiddelen kunnen worden ontworpen

PhytoGeniX: opgericht in 2000 vanuit Farmacie; zoekt naar de werkzame bestanddelen van planten die door inheemse gezeters als medicijn worden gebruikt

Kort nieuws

Utrecht School of Governance

Met de nieuwe opleiding Bestuurs- en Organisatiewetenschap (zie artikel op p.10) ging in september ook de 'Utrecht School of Governance' (USG) van start. Deze school - met de komst van het bachelor-mastermodel is gekozen voor een Engelse naam - herbergt al het onderwijs, het onderzoek en de consultancy die verbonden zijn aan Bestuurs- en Organisatiewetenschap. Het Centrum

voor Beleid en Management, dat van oudsher postacademisch onderwijs en contractonderwijs verzorgt op het gebied van management, counseling en interculturele communicatie, maakt ook deel uit van het USG.

Het bestaan werd ingeluid met twee oraties. Hoogleraar Mark Bovens besteedde in zijn rede 'De vierde macht revisited. Over ambtelijke macht en

publieke verantwoording' aandacht aan de veranderende macht van het ambtelijk apparaat. Bovens constateert dat de invloed van de ambtelijke macht is uitgebreid en horizontaler is geworden. Het klassieke, verticale model van publieke verantwoording is hierdoor achterhaald. Bijzonder hoogleraar (vanwege het Universiteitsfonds) Paul Verweel ging in zijn oratie 'Bete-

kenisgeving in organisatiestudies' in op de positie van de organisatiewetenschappen in de universitaire wereld (zie ook p. 16).

Meer informatie: Utrecht School of Governance, Bijlhouwerstraat 6, 3511 ZC Utrecht, tel. (030) 253 8101, www.usg.uu.nl. Op de webpagina zijn ook de teksten van de oraties te vinden.

Promotienieuws

Maandelijks promoveren aan de Universiteit Utrecht tientallen onderzoekers. Hieronder een samenvatting van enkele nieuwswaardige dissertaties. Meer informatie over de promoties kunt u vinden op de homepage van de universiteit onder 'nieuws en agenda' op www.uu.nl.

Ecosystemen

Het grootste gedeelte van de Nederlandse natuurgebieden bestaat uit moerassen en andere natte en vochtige ecosystemen (wetlands). Margien Bootsma onderzocht de stress die optreedt in deze ecosystemen en keek naar mogelijkheden voor herstel. Uit een vergelijking met de ongestoorde wetlands in noordoost Polen blijkt dat de intensiteit van de landbouw, en vooral het daarmee samenhangende

waterbeheer, zorgt voor de achteruitgang van de kwetsbare ecosystemen in Nederland. Door een meer natuurlijke invulling van de Nederlandse waterhuishouding kunnen ecosystemen zich herstellen. Bootsma promoveerde op 3 november aan de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen.

Deeltijdarbeid

Ondanks nieuwe wettelijke maatregelen, ondervinden parttimers - overwegend vrouwen met kinderen - nog veel nadelen van deeltijdcontracten. Ze hebben last van inkomensverlies, verminderde carrièreperspectieven, uitsluiting van het recht op ATVDagen en een geringere pensioenopbouw. Beleid, gericht op ondervanging van dergelijke nadelen en risico's, is nog nauwelijks ontwikkeld,

zo stelt Suzanne Burri in haar promotieonderzoek. Hervredeling van arbeid en zorg tussen mannen en vrouwen, meent Burri, is niet alleen een kwestie van aanpassingen van het bestaande recht, maar vraagt ook om nieuw recht. Haar onderzoek omvat een analyse van de Europese, Nederlandse en internationale wetgeving en jurisprudentie over deeltijdarbeid. Burri, die op 28 november promoveerde aan de faculteit Rechtsgeleerdheid, voorziet die van een kritische noot en draagt suggesties voor verbeteringen aan.

Thermische evolutie

Het ontstaan van de Alpen is een gevolg van de botsing tussen Italië en Europa, ongeveer 50 miljoen jaar geleden. Fraukje Brouwer onderzocht de thermische evolutie van stenen die momenteel in de

Alpen aan de oppervlakte liggen. Die evolutie blijkt te zijn beïnvloed door het afbreken van een stuk van de Europese plaat nadat deze onder Italië was geschoven. Nadat dit afgebroken stuk was weggezonden in de aardmantel, werd de vrijgekomen ruimte opgevuld door warm en min of meer vloeibaar gesteente uit de bovenmantel van de aarde. Dit mantelgesteente is veel warmer dan de bovenliggende korst en veroorzaakte een opwarming in de botsingszone. Mogelijk is dit de verklaring voor temperatuurschommelingen die de stenen in verschillende periodes hebben ondergaan tijdens hun weg naar 'boven'. Brouwer promoveerde op 20 november aan de faculteit Aardwetenschappen.

Gemma Webster wint pianoconcours

In een uitverkocht Muziekcentrum Vredenburg in Utrecht is de Engelse studente Muziekwetenschap Gemma Webster winnaar geworden van het 4e Internationaal Studenten Pianoconcours. De finale vond plaats op 27 oktober. Onder de in totaal 22 deelnemers bevonden zich ook 2 Utrechtse studenten. Het was de vierde keer dat de Universiteit Utrecht dit concours organiseerde, waarin amateur-pianisten hun vaardigheden tonen. Naast studenten en medewerkers van de universiteit, waren onder de toehoorders ook ruim 180 Illuster-lezers.

GDL goed voor proefdieren

Het Gemeenschappelijk Dierenlaboratorium (GDL) krijgt als eerste Europese universitaire proefdierenlaboratorium een accreditatie van de 'Association for Assessment and Accreditation of Laboratory Animal Care International' (AAALAC). Deze organisatie zet zich wereldwijd in voor een humane en ethische behandeling van proefdieren. Accreditatie door de AAALAC geschiedt op vrijwillige basis. Het GDL, dat in 1989 werd opgezet als centraal proefdierenlaboratorium van de Universiteit Utrecht, telt vijftig medewerkers die de dieren ver-

zorgen en die assisteren bij wetenschappelijke experimenten of deze zelf uitvoeren. Het AAALAC hoopt dat organisaties door het volgen van het vrijwillige accreditatieprogramma de kwaliteit van de zorg voor dieren verhogen.

Aantal studenten groeit weer

Voor het eerst sinds 1993 is het totale aantal studenten dat staat ingeschreven aan de Universiteit Utrecht weer licht gestegen. In totaal telt de universiteit nu 21.618 studenten. Dat is ruim 1 procent meer dan afgelopen jaar.

In de afgelopen zeven jaar zakte het totale aantal studenten aan de UU van ruim 25.000 in 1993 tot bijna 21.000 in 1999. Aan die daling is nu een eind gekomen, vooral door het hoge aantal eerstejaars dat zich heeft aangemeld. Voor het studiejaar 2000-2001

hebben er zich 4528 ingeschreven, wat vijf procent meer is dan de 4324 van vorig jaar. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de toename van studenten bij de faculteit Letteren. De bètafaculteiten hebben aanzienlijk minder aanmeldingen gekregen dan vorig jaar. Uitzondering hierop vormt de faculteit Wiskunde & Informatica die met de opleiding Informatiekunde juist meer eerstejaars wist aan te trekken. Landelijk gezien is de Universiteit Utrecht qua studentenaantal de grootste universiteit van Nederland.

Universitaire cultuur belemmert vrouwelijke wetenschappers

Er gaapt een kloof tussen wat vrouwelijke wetenschappers belangrijk vinden en wat de universiteit hen te bieden heeft. Ondanks vele jaren van emancipatiebeleid, stromen vrouwelijke wetenschappers binnen de Universiteit Utrecht daarom nog maar mondjesmaat door naar hogere functies. Ook

verlaten zij de universiteit vaker dan hun mannelijke collega's.

De cultuur aan de universiteit, die zich kenmerkt door taakgerichtheid, conservatisme, geslotenheid en masculiniteit, moet opener, meer persoonsgericht, innovatiever en meer feminien worden. Dit conclu-

deert sociaal wetenschapper Roelien Dekker in haar promotieonderzoek 'De wetenschappelijke match. Persooncultuur fit en loopbaan van vrouwelijke en mannelijke wetenschappers'. Niet alleen de objectieve loopbaan van vrouwen verloopt slechter dan die van hun mannelijke collega's, zo geeft het onderzoek weer.

Vrouwen blijken ook minder tevreden over verschillende aspecten van hun werk en voelen zich minder betrokken bij de universiteit.

Dekker enquêteerde wetenschappelijk personeel dat werkzaam is of is geweest aan de veertien faculteiten van de Universiteit Utrecht. Niet zozeer sekse op zich, maar de

overeenstemming tussen de persoonlijke waarden en kwaliteiten van werknemers en de organisatiecultuur, verklaart voor een groot deel de loopbaanverschillen tussen mannen en vrouwen. Bij een goede 'fit' is de doorstroom groter, de uitstroom kleiner en voelen mensen zich betrokken bij en prettig op hun werk. [U-blad]

Feestelijk afstuderen

Op 23 oktober zijn de eerste studenten Natuur- en Sterrenkunde 'feestelijk' afgestudeerd volgens de nieuwe richtlijnen van de commissie feestelijk afstuderen. De gasten worden in het Academieggebouw ontvangen met een kopje koffie en welkom geheten door de decaan die iets over de historie van de aula vertelt. Na een persoonlijke toespraak krijgen de alumni een bronzen

beeldje cadeau dat de verbondenheid moet uitdrukken tussen universiteit en alumni. Na afloop van de buluitreikingen is er een borrel in de receptieruimte.

Deze manier van afstuderen wordt dit jaar door vijf faculteiten beproefd en indien nodig, verfijnd. Daarna wordt het protocol op alle faculteiten ingevoerd.

Opleiding Economie van start

De nieuwe opleiding Economie is met 220 eerstejaars voortvarend van start gegaan. Op 10 oktober vond de feestelijke opening plaats door oud-minister van Economische Zaken dr. Hans Wijers.

Wijers, tegenwoordig Senior Vice President van The Boston Consulting Group, sprak over de 'spanning tussen markten en instituties'. "De economische beslissingen worden niet meer alleen bepaald door de traditionele grootheden markt en prijs", zo meent hij. "Waarom en normen, wet- en regelgeving en historische en culturele ontwikkelingen beïnvloeden ook het keuzegedrag van marktpartijen. De economische theorie besteedt aan dergelijke instituties steeds meer aandacht." Dit gegeven sluit goed aan bij de opzet van de nieuwe opleiding. Utrecht onderscheidt zich van andere

economieopleidingen doordat het economie combineert met een tweede discipline. Studenten kiezen in de loop van de propedeuse een tweede vakgebied: geografie, geschiedenis, recht of sociale wetenschappen.

Als hoogleraar-directeur is per 1 november prof.dr. Peter de Gijsel benoemd. De Gijsel, sinds 1 september 1999 hoogleraar Algemene Economie aan de Universiteit Utrecht, is onder meer 'Honorarprofessor' van de faculteit Sociale Wetenschappen van de universiteit Osnabrück. Samen met prof.dr. Jan Lambooy is hij verantwoordelijk voor de oprichting van een 'Utrecht School of Economics', waarin het economisch opleidings- en onderzoeksinstituut moet worden ondergebracht. Het College van Bestuur stelde hiervoor 35 miljoen gulden voor beschikbaar.

Personalialia

Dr. M. van Atten van de faculteit Wijsbegeerte is één van de vijf winnaars van de Erasmusprijs 2000 van de Stichting Praemium Erasmianum. De stichting reikt jaarlijks prijzen uit op het terrein van de geesteswetenschappen en de cultuur aan promovendi die jonger zijn dan 45 jaar. Van Atten won met zijn dissertatie 'Phenomenology of choice sequences'. Aan de prijs is een bedrag van 7500 gulden verbonden.

Dr. W.C.H.J. Matthys is met ingang van 1 november 2000 benoemd aan de faculteit Sociale Wetenschappen tot bijzonder hoogleraar 'Studie naar psychologische en biologische determinanten van agressief gedrag bij kinderen' vanwege de prof.dr. L.N.J. Kampstichting.

Op 17 november ontving oud-Scheikundestudente Jeanette Gootjes van het Centraal Instituut voor Industrieontwikkeling (Civi) de afstudeerprijs 1999/2000 van de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen. Zij kreeg een bedrag van f 25.000,- voor haar 'uitzonderlijke studieresultaten en het innovatieve karakter van de afstudeeropdracht' in de categorie Chemische Technologie.

Ook reikt het Civi 24 aanmoedigingsprijzen van f 1000,- uit aan de beste propedeusestudenten in de technische en exacte vakken. Twee daarvan gaan dit jaar naar Utrecht, naar Jan Kuipers (natuurkunde) en Chaim Zonnenberg (informatica).

Van maatschappijkrities naar maatschappelijk relevant

Europese erkennin

De Nederlandse wetenschapswinkel is een exportproduct geworden. De Europese Unie gaf 450.000 gulden voor het opzetten van een internationaal netwerk van 'science shops'. De Utrechtse Wetenschapswinkel Biologie is penvoerder van dit programma.

g voor wetenschapswinkels

Kennis voor het volk! Dat was het motto waaronder de wetenschapswinkels in de jaren zeventig geheel volgens de marxistische tradities van die jaren aan de slag gingen. Immers: kennis is macht en de kennisloof tussen het kapitaal en het proletariaat werd alleen maar groter. Wetenschapswinkels wilden dat patroon doorbreken. Die doelstelling, het toegankelijk maken van kennis voor groepen die daar normaal gesproken geen middelen voor hebben, staat nog steeds overeind. Maar er is de afgelopen decennia wel wat veranderd. De tegendraadse, 'maatschappijkritische', winkels van weleer hebben zich in de loop der tijd ontwikkeld tot min of meer onafhankelijke onderzoeksorganisaties die steeds professioneler zijn gaan draaien.

'Kennis voor het volk' heet tegenwoordig 'maatschappelijk relevant onderzoek', waartoe ook onderzoek voor bedrijven kan horen. De inbreng van studenten is nog steeds groot in de huidige wetenschapswinkels, maar waar het hen vroeger ging om de verheffing van de arbeidersklasse, gaat het nu vooral om het behalen van studiepunten en het

Links imago bestaat niet meer

opdoen van werkervaring. Edoch, 'het idealisme is niet verdwenen', verzekert Carla Versluis, de secretaris van de samenwerkende Utrechtse Wetenschapswinkels (SUW), 'maar de scherpe kanten zijn er wel van af; dat linkse imago van vroeger hebben we niet meer.'

De zeven Utrechtse wetenschapswinkels (Biologie, Chemie, Farmacie, Letteren, Natuurkunde, Rechten en Sociale Wetenschappen) doen het uitstekend. Er is nog steeds sprake van een groeiende vraag naar onderzoek, op gebieden variërend van geluids- en stankoverlast (in opdracht van buurtorganisaties) tot euthanasiebeleid in verpleegtehuizen (in opdracht van de ouderenbond). Uit een tevredenheidsonderzoek onder de klanten van de Biologiewinkel, uitgevoerd door het Centrum voor Beleid en Management van de Universiteit Utrecht, bleek dat de opdrachtgevers uitermate tevreden waren over de kwaliteit van het werk.

Verkeerde kant

Enkele jaren geleden leek het nog de verkeerde kant op te gaan voor de wetenschapswinkels in Nederland. Universiteiten moesten meer marktgericht gaan opereren en daar paste volgens sommige bestuurscolleges het subsidiëren van een wetenschapswinkel niet bij. De universiteiten van Amsterdam (UVA) en Leiden verloren zo hun centrale wetenschapswinkel, die van Rotterdam en Delft kwamen in moeilijkheden, en de Amsterdamse VU raakte haar milieu-, geneeskunde- en economiewinkel kwijt. Het rommelt nog steeds in Nederland, weet Versluis, maar aan Utrecht is de crisis grotendeels voorbijgegaan: 'Het universiteitsbestuur is altijd achter ons blijven staan. Wel is de financiering van de winkels door het college van bestuur gede-centraliseerd naar de faculteiten. Vooralsnog heeft dit niet tot problemen geleid. Alleen bij de Weten-

schapswinkel Letteren en Sociale Wetenschappen heeft men wat aan het budget proberen te knabbelen.'

De Utrechtse winkels hebben in 1998 hun krachten gebundeld in de SUW (Samenwerkende Utrechtse Wetenschapswinkels). Er bestond weliswaar al een Coördinatiepunt Wetenschapswinkels, maar vanouds hebben de winkels altijd nogal onafhankelijk geopeerd. Versluis zegt nu door een intensievere samenwerking de klant beter te kunnen bedienen: 'Veel vragen liggen op het snijpunt van meerdere disciplines. Soms kan een wetenschapswinkel die vraag dan maar gedeeltelijk beantwoorden, terwijl je via samenwerking met een andere winkel het probleem veel beter zou kunnen aanpakken. We hebben nu voor het eerst een centraal bestuur, waardoor je ook als gesprekspartner van de universiteit wat sterker komt te staan.' Versluis is bovendien blij dat ze haar onderkomen in de Bijlhouwerstraat binnenkort mag verruilen voor een bureau in het bestuursgebouw. Dit zal de zichtbaarheid en de aanspreekbaarheid van de SUW zeker ten goede komen, denkt ze.

Voor de nabije toekomst van de wetenschapswinkels zijn twee recente ontwikkelingen van belang: ten eerste het betrekken van het midden- en kleinbedrijf (MKB) bij de doelgroep en ten tweede de participatie in een internationaal netwerk van wetenschapswinkels. Die eerste ontwikkeling is vooral op initiatief van het universiteitsbestuur ingezet. De universiteit wil namelijk graag contacten leggen met het bedrijfsleven, onder andere in het kader van Kenniscentrum Utrecht. Dit programma, waar vooral de provincie achter zit, beoogt de aanwezige kennis in de regio beter te benutten, onder andere voor kleine bedrijven. Versluis: 'Maar die kennisuitwisseling loopt niet zo vlot. De universiteit heeft ons gevraagd of ze van ons netwerk gebruik mag maken om contacten te leggen. We zijn nu een onderzoek gestart om te bekijken of onze methode ook bruikbaar is voor kleine bedrijven. Het is de bedoeling dat iedere winkel een pilot-onderzoek probeert binnen te halen.' Deze toenadering tot het MKB mag opmerkelijk genoemd worden. Dit druiste tot voor kort nog in tegen het principe dat wetenschapswinkels geen onderzoek doen voor mensen of groepen met een winst oogmerk. 'Dat is juist een van de dingen die we met die pilots willen uitvinden', verduidelijkt Versluis. 'Want waarom zou het MKB niet in onze doelgroep kunnen passen? Deze bedrijven hebben in het algemeen weinig middelen om zich toegang te verschaffen tot wetenschappelijke kennis. Minder dan sommige ideële organisaties die je misschien eerder tot onze doelgroep zou rekenen.'

Flirt

Flirten met het bedrijfsleven is illustratief voor de koers die de wetenschapswinkels tegenwoordig varen: de idealen zijn niet helemaal losgelaten, maar worden flexibeler gehanteerd. Deels moeten de winkels dat ook wel, als ze in deze tijden willen overleven. Ondertussen is het fenomeen wetenschapswinkel ook buiten onze grenzen omarmd en is er in de hele wereld een sterk groeiende belangstelling voor deze typisch Nederlandse

'uitvinding'. Sinds februari van dit jaar zijn de Utrechtse winkels betrokken bij een project om een internationaal netwerk van wetenschapswinkels op te zetten. Aan dit SCIPAS-project (Study and Conference on Improving Public Access to Science by Science shops) doen wetenschapswinkels mee uit Nederland, Duitsland, Oostenrijk, Noord-Ierland, Israël, Roemenië, Zuid-Afrika en de Verenigde Staten. Engeland en Canada doen informeel ook mee. De Europese Unie heeft voor dit project 450.000 gulden beschikbaar gesteld. De coördinatie van het project, dat een mijlpaal mag worden genoemd in het bestaan van de wetenschapswinkels, wordt gedaan door de Wetenschapswinkel Biologie, met vijf betaalde krachten momenteel de grootste wetenschapswinkel in Utrecht.

Het doel van een internationaal netwerk is dat wetenschapswinkels uit verschillende landen kennis uitwisselen en zodoende beter in staat zijn om maatschappelijke groepen die normaal gesproken geen toegang hebben tot wetenschappelijk onderzoek te ondersteunen en te adviseren. Het SCIPAS-

Flirt met het bedrijfsleven

programma behelst een zevental voorbereidende studies, zoals het inventariseren van reeds gebruikte methoden en technieken, inventarisatie van succes- en faalfactoren bij het opzetten van nieuwe winkels, en het opzetten van een internationale database. Twee van deze onderzoeken worden door Utrecht gedaan. In januari worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd op een groot congres in Brussel met de titel 'Living Knowledge'. De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt om het netwerk verder vorm te geven en uit te breiden. Het is duidelijk dat deze Europese erkenning een enorme stap voorwaarts is voor de wetenschapswinkels. 'Het is eigenlijk wel een beetje raar', zegt Caspar de Bok, projectleider bij de Wetenschapswinkel Biologie en een van de initiatiefnemers van SCIPAS, 'dat de Nederlandse wetenschapswinkels nu in de hele wereld als voorbeeld worden genomen, terwijl er in Nederland nog steeds wetenschapswinkels worden bedreigd en gesloten'. De Bok rekent er op dat deze trend door de Europese erkenning zal bijdraaien.

[Kees Volkers]

Meer informatie

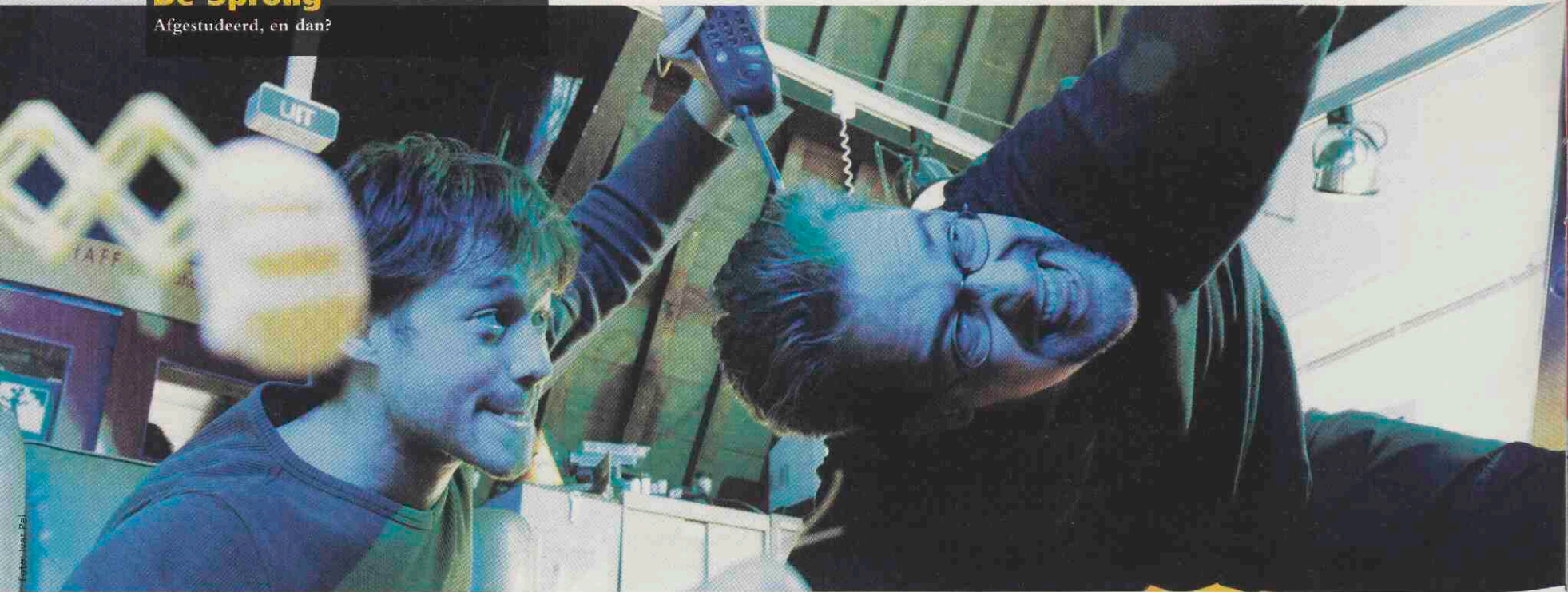
Wilt u meer weten over de wetenschapswinkels, de internationale activiteiten of de contacten met het MKB? Neem dan contact op met het Coördinatiepunt Wetenschapswinkels, Bijlhouwerstraat 6, 3511 ZC Utrecht, tel. (030) 253 6150, e-mail cp.wewis@pobox.uu.nl of kijk op de website onder www.uu.nl/diensten

De Sprong

Afgestudeerd, en dan?

Wij proberen alles uit met film

Het zou leuk zijn als binnen Film- en Televisiewetenschap meer aandacht kwam voor animatie

Michiel Snijders (28) en Arnoud Rijken (32)

Opleiding: Theater-, Film- en Televisiewetenschap

Afgestudeerd in: 1998 en 1997

Baan: eigenaar animatiebedrijf

Van verfilmde poëzie en abstracte kunst tot educatief verantwoorde kleipoppetjes: het Utrechtse animatiebedrijf il Luster Producties (iLP) creëert een podium voor de nieuwste generatie animatoren.

Van scenarioschrijven krijg je honger. Theater-, Film- en Televisiewetenschapper Arnoud Rijken zat met een vriend in de snackbar, toen de televisie aldaar MTV-animaties liet zien. Rijken: 'Wij probeerden alles uit met film, maar hier hadden we ons nog niet aan gewaagd. Tijdens de hete zomer van 1994 hebben we op een zolderkamer onze eerste animatiefilm gemaakt, met kleipoppetjes. Onze 'acteurs' moesten geregeld in de koelkast.' Ineens stonden alle sterren goed. Rijken: 'Een van

de grootste animatieproducenten van ons land, Nico Crama, ging met pensioen. Hij stelde ons voor bij het Nederlands Fonds voor de Film en bij veel van zijn klanten. Zo rolden we er in.' Rijken vroeg zijn medestudent Michiel Snijders om mee te werken. Sinds enkele jaren vormen zij samen animatiebedrijf il Luster Producties (iLP). Voor Snijders was animatie compleet nieuw terrein. 'Aanvankelijk had ik last van wat heel Nederland heeft: je kent het genre animatie niet en dus vind je er niks van. Terwijl je met animatie alles kunt doen wat je maar wilt: van Mickey Mouse tot abstracte bewegende puntjes.' iLP zit vooral in die laatste hoek. Snijders: 'Wij werken voornamelijk met autonome filmmakers, dus op het kunstzinnige vlak. Daarbij streven we wel naar heldere communicatie met het publiek.'

De hoofddambitie van de eerste iLP-jaren was een professioneel kader voor de Nederlandse kunstzinnige animatie op te zetten, vertelt Rijken. 'In Nederland bestond dat eigenlijk niet. Met ons als producent en dramaturg zijn er nu bijna zes films

voltooid. We hebben er nog eens zes in preproductie. Op die manier doen jonge filmmakers ervaring op en creëren we een podium voor een nieuwe generatie.'

Over hun werk hebben Rijken en Snijders het meest geleerd ná hun studie. 'Het zou leuk zijn als binnen Film- en Televisiewetenschap meer aandacht werd besteed aan animatie. Wij zouden daar best aan mee willen werken,' aldus Rijken. Als daar tijd voor is: iLP verzorgt naast artistieke producties allerlei opdrachten voor bedrijven, reclamebureaus en bijvoorbeeld Villa Achterwerk. Bovendien probeert het tweetal DICT/VORM@nl van de grond te krijgen, een reeks van 20 verfilmingen van jonge Nederlandse poëzie. Zelf zijn Rijken en Snijders nauwelijks nog met de camera in de weer. Rijken: 'Ons bedrijfje is zo gegroeid, dat we te weinig eigen producties maken. In de komende tijd willen we zelf weer een project aanpakken.'

[Vrouwkje Tuinman]

informatie: www.illustrer.nl

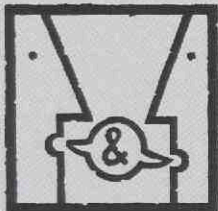

Zojuist geslaagd

Vrijdag 6 oktober. Huishond Barry kan zijn draai maar niet vinden. Zijn nek is versierd met twee oranje sjerpen, die hij uit ongeduld gedeeltelijk heeft los gekrabbd. Barry wacht voor de aula van het Academiegebouw, waar twintig studenten Diergeneeskunde hun bul krijgen, onder wie twee van zijn baasjes (de derde houdt hem aan de lijn). Als uiteindelijk de deur openzwaait, halt Barry kwispelstaartend op ze af: Sonja Hateboer en Margot Hack. Allebei verhit maar vooral 'ontzettend opgelucht' dat de

klus eindelijk is geklaard. Margot deed tien jaar over haar studie Diergeneeskunde, Sonja acht jaar. Voldeed de buluitreiking aan hun verwachtingen? 'Het duurde erg lang, maar de praatjes zijn leuk en persoonlijk', zegt Sonja vanachter een grote bos bloemen.

(ex-) Diergeneeskundestudenten Margot Hack (links) en Sonja Hateboer met huishond Barry.

Vakgenoten

Docent en afgestudeerde over elkaar,
de opleiding en de arbeidsmarkt

Fixeren gynaecologen in een academisch ziekenhuis zich teveel op zwangere patiënten met een zeldzaam ziektebeeld? Moeten gynaecologen met elkaar discussiëren over de ethische dilemma's die de medische genetica opwerpt? Hein Bruinse (54), bijzonder hoogleraar in de Klinische Obstetrie bij het UMC Utrecht en Paul Reuwer (48), algemeen gynaecoloog in Tilburg werken samen aan een boek over de spontane baring.

Vrouwvriendelijke gynaecologen

De volle maan werpt een sprookjesachtig licht op de oude stadskern van Wijk bij Duurstede. Volgens de bakerpraatjes zijn hoogzwangere vrouwen nu volop aan het baren. Bruinse en Reuwer worden er vanavond niet bij geroepen. Na een middag hard aan hun boek gewerkt te hebben, doen ze zich tegoed aan een viergangenmenu in een restaurant aan de Wijkse Markt.

'Wie een hekel heeft aan zijn patiënt, leidt de bevalling in op een sociale indicatie,' is de mening van Bruinse. 'De tijd in de moederbuik is de mooiste van je leven. Denk drie keer na voordat je daar een eind aan maakt. Kun je je niet meer omdraaien in bed als je zwanger bent van een tweeling? Vervelend, maar that's life. Geen reden om de baring in te leiden.' Te weinig geduld van zowel de gynaecologen als zwangeren tijdens de zwangerschap, leidt tot onnodig veel ingeleide bevallingen en daarmee tot kunstverlossingen en keizersneden. Dertig procent van de ziekenhuisbevallingen is een ingeleide baring, waarvan meer dan een kwart eindigt met een keizersnede (slechts 5% daarvan is echt nodig). Daarom willen deze vakgenoten het aantal inleidingen drastisch verminderen. Hun boek, bestemd voor alle beroepsgroepen die zich met verloskunde bezighouden, moet bijdragen aan dit ideaal. Kort gezegd leggen ze daarin uit wat het mechanisme is van de natuurlijke baring. Bruinse licht toe: 'Het is je verantwoordelijkheid als opleider om aankomend gynaecologen te leren nadenken over normale dingen. Aandacht voor de derdelijnszorg is prima, zolang je de huis-, tuin- en keukenverloskunde maar niet uit het oog verliest. Een academisch ziekenhuis is gedoemd te mislukken als het niet meer is dan een verzameling zeldzame postzegels.' Reuwer: 'We moeten de gezonde zwangere vrouw het vertrouwen geven dat ze het zélf kan. Gynaecologen die daar aan twifelen, stralen dat ook uit. Deze vrouwvriendelijkheid kan allerlei ellende veroorzaken. Een vrouw die rustig afwacht tot de bevalling spontaan begint, kan binnen twaalf uur haar kind op de wereld zetten. Veilig en zonder complicaties.'

Dreigende verstarring

De vakgenoten weiden uit over de dreigende verstarring in de academische ziekenhuizen door het fenomeen vaste aanstelling. Bruinse: 'Je kunt er gedwarsboemd worden in je ambities vanwege de beperkte doorstroommogelijkheden. Elke hoogle-

De natuurlijke baring

Paul Reuwer (rechts): 'Hein Bruinse riep: 'Alles wat in de boeken staat is onzin. Leer zelf maar nadenken'.

raar zou een tijdelijke aanstelling van vijf jaar moeten krijgen en alleen bij gebleken geschiktheid mogen bijtekenen. Zo niet: inpakken en wegwezen. Er zijn hoogleraren Verloskunde die ik nog geen zwangere goudvis zou toevertrouwen.' Reuwer pleit voor een roulatiesysteem waarbij gynaecologen uit de periferie en academische ziekenhuizen tijdelijk elkaars verloskundige praktijk overnemen. Dat voorkomt dat de academisch werkende gynaecologen die zich doorgaans toeleggen op fundamenteel onderzoek, vervreemd raken van de

'Sommige hoogleraren Verloskunde zou ik nog geen zwangere goudvis toevertrouwen'

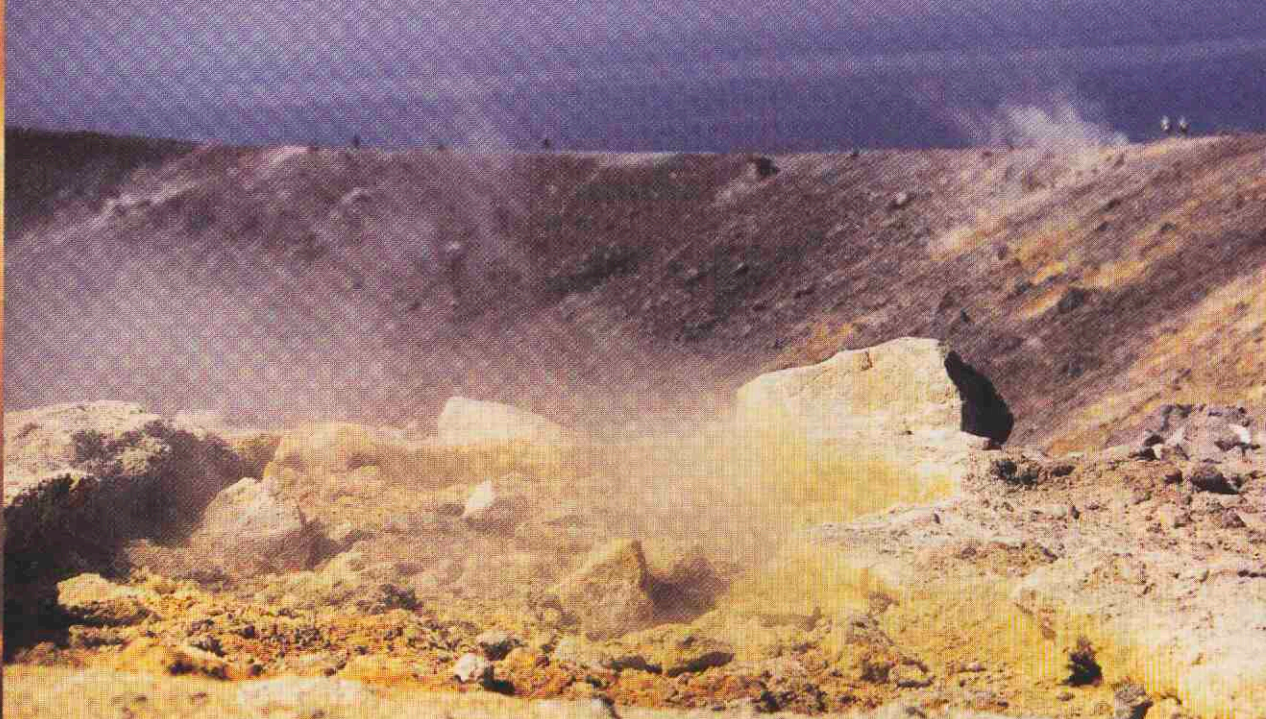
gewone zorg. 'Dat is te ongenueanceerd, Paul,' werpt zijn collega tegen. 'We zullen altijd mensen nodig hebben die heel veel weten van een klein deelspecialisme. In een academisch centrum kunnen de Willy Wortels broeden op het gouden ei. Ik zie wel heil in een alliantie, waarbij algemeen gynaecologen in een academisch ziekenhuis research kunnen doen. Dan kunnen wij de assistenten die hun eerste jaar in de periferie zijn meegelopen, leren om gezond en analytisch te redeneren. Want in de periferie leren ze trucjes toepassen. Weet je wanneer ik als student pas echt lol kreeg in de studie? Toen ik als Jan Doedel mijn eerste patiënt onderzocht. Ik hoorde alleen een kloppend hart en werkende longen. De prof nam de moeite om me goed te leren luisteren. Kortom, je leert het meest van ervaren mensen.' Reuwer maakt van de gelegenheid gebruik om te zeggen dat hij niet officieel, maar wel in praktische zin door Bruinse is opgeleid.

'Hein riep: 'alles wat in de boeken staat is onzin. Leer zelf maar nadenken'. Zijn onconventionele kijk op de medische zorg heeft me altijd aangesproken. Toen ik promoveerde was Hein mijn co-promotor. Hij is hoogleraar geworden zonder eelt op zijn ziel. Dat zie je niet vaak.'

Uithuilen

De prenatale diagnostiek maakt de geneeskunde niet ingewikkelder. Hooguit duurt het consult wat langer, vinden ze allebei. Gynaecologen kunnen niet veel méér doen dan aftasten wat hun 'cliënten' willen en hen daarbij coachen. Moeilijker wordt het als een vrouw met 25 weken dreigt te bevallen, terwijl het kind in slechte conditie is. Bruinse: 'Ik neig er steeds meer toe om voor te stellen: uithuilen en opnieuw beginnen.' Reuwer vult aan: 'Dat vereist moed. Het is makkelijker om tegen de ouders te zeggen: we halen het kind en dragen de zorg over aan de neonatologen. Die zijn zo knap, die redden jullie kind wel. Maar het aantal ernstig gehandicapte kinderen is schrikbarend.' Een onverwacht punt van felle discussie tussen de twee vakgenoten is de razendsnel voortschrijdende technologie van de medische genetica. Over een paar jaar kun je uit een druppel bloed van de moeder bij een zwangerschap van zeven weken redelijk voorspellen wat de baby later te wachten staat. 75% kans op borstkanker voor het 40e levensjaar bijvoorbeeld. Breek je dan de zwangerschap af? Bruinse: 'Tot mijn verbazing voeren mijn collega's helemaal geen discussies over de consequenties van deze diagnostische ontwikkelingen. Terwijl de huidige assistenten er over tien jaar allemaal mee te maken krijgen.' Reuwer wil zich er niet druk over maken. Het zijn maatschappelijke discussies die de gynaecologen niet hoeven oplossen, vindt hij.

[Chiara Soldati]

Zonsondergang bij de Stromboli

Vulcano

Alumni maken vulkaanreis met aardwetenschappers

Met loep en hamer de berg op

Op stap naar de actieve vulkanen van Italië met twee wetenschappers van de faculteit Aardwetenschappen. Achttien enthousiaste amateur-geologen - onder wie zes Utrechtse alumni - maakten eind september deze excursie mee. 'De reis is één groot hoogtepunt'.

Paul en Gezina Beurskens lazen dit voorjaar de aankondiging van de reis in *Illustrer* en gaven zich meteen op. Beiden studeerden in de jaren vijftig chemie in Utrecht en specialiseerden zich in de chemische kristallografie. Gezina vond de reis aanvankelijk nog een beetje duur. 'Pas toen onze zoon, die geologie studeert in Utrecht, hetzelfde berichtje had opgestuurd, hebben we een besluit genomen. Met name de combinatie van geologie en archeologie gaf de doorslag.' 'Die vulkanen had ik zelf nog wel kunnen vinden', vult Paul aan. 'Maar je krijgt nooit zo precies in het veld aangewezen waar wat vandaan komt. Nu staat er een vakman achter ons die op al je vragen antwoord geeft. Dat is grandioos.'

Wetenschappelijke begeleiding

Voor organisator Boudewijn 't Hart, sinds 1980 werkzaam op de financiële administratie van de faculteit Aardwetenschappen, is dat ook precies de bedoeling. Hij wil reizen organiseren voor geïnteresseerde leken met wetenschappelijke begeleiding van deskundigen. Twee keer per jaar gaat hij met een groep op pad. Met emeritus hoogleraar Olaf Schuiling reist hij in het voorjaar af naar de Cycladen in Griekenland. Voor de vulkaanreis naar Italië boekt hij steeds nieuwe wetenschappers die het, net als hij, leuk vinden hun vrije tijd te steken in het leiden van een reis.

De tocht begint half september in het vulkanische gebied rond Napels, waar de Vesuvius en de daar in de buurt gelegen vulkanen een grote impact hebben op het leven van de Italiaanse bevolking. Ten westen van Napels bepalen kleinere vulkanen als La Solfatara, Monte Nuovo, het eiland Ischia en de zogenaamde 'Campi Flegrei' (de vurige velden) rond de stad Pozzuoli het beeld. Ten oosten van Napels bekijkt de groep de catastrofale gevolgen van de grote uitbarsting van de Vesuvius in 79 na Christus. De stadjes Pompeji en Herculaneum werden volko-

men onder de as bedolven en zijn pas in de 18e eeuw weer opgegraven. Minder grotesk, maar zeker zo bezienswaardig, zijn de vulkanische Eolische eilanden ten noorden van Sicilië. De Stromboli - ook wel 'vuurtoren van de Middellandse Zee' genoemd - heeft voortdurend kleine erupties. Met name 's nachts geven de warm gloeiende brokjes lava tegen de donkere lucht een spectaculair beeld te zien. Vulcano is iets minder actief, maar de prachtige grote krater en het heilzame zwavelbad op dit eiland spreken wel zeer tot de verbeelding. Als klapper staat tenslotte de Etna op Sicilië, Europa's grootste vulkaan, op het programma. Onder leiding van 'Il capo di gruppo' Boudewijn 't Hart en geologen Pim van Wamel en Paul Mason, beklimt de groep de ene na de andere vulkaan zonder ook maar één moment verveeld te raken. Tussendoor worden archeologisch interessante plaatsen aangedaan en is er tijd om te genieten van het mooie weer, het Italiaanse eten en de wijn.

Vloeiend Italiaans

Voor Jack Lanting uit Utrecht is deze reis bijna een thuiswedstrijd. Niet alleen studeerde hij eind jaren '70 geologie bij Pim van Wamel en zijn zij vaker

Vuurtoren van de Middellandse Zee

samen op pad geweest, maar ook spreekt hij vloeiend Italiaans. Met groot gemak vertaalt hij de menukaarten, strijkt hier en daar wat oneffenheden glad en onderhandelt over de prijs van een boottocht. 'Ik werk niet meer in de geologie', vertelt hij, 'maar ik heb nog wel steeds de liefde voor dit vak. Daarom is deze reis zo'n uitgelezen kans voor mij. Ik heb nog geprobeerd wat oud-studiegenoten op te porren, maar die hebben allemaal drukke banen en kinderen. En ik had nu wel de tijd en het geld, dus waarom wachten?' Gewapend met Elzeviers Stenengids, een hamer, loep en hoogtemeter, toetst hij of hij de finesses van het vak nog beheerst. Geoloog Ivar Nijenhuis - in 1999 gepromoveerd in de marine-geochemie - is iets minder fanatiek. 'Dit is vakantie, ik ga niet de boeken erbij pakken.' Hoewel het

niveau voor leken ook te volgen moet zijn, vindt hij het wetenschappelijk voldoende interessant. 'Dit is hele spectaculaire geologie. Voor mij is het hoogtepunt na hoogtepunt. Maar ik vind vooral de combinatie met historie, met de Romeinse cultuur, heel boeiend.' Ook voor Ellen Drees, afgestudeerd in de klassieke geschiedenis, is juist het samengaan van archeologie en geologie in deze reis aantrekkelijk. Haar afstudeerscriptie wijdde zij aan de hulpverlening na aardbevingen en vulkaanuitbarstingen in de klassieke oudheid. 'Ik heb onder meer de brief bestudeerd die Plinius schreef naar aanleiding van de uitbarstingen bij Pompeï en Herculaneum. De wanhoop die hij beschrijft, de shock waarin mensen verkeerden die in het donker rondwaalden en van hot naar her liepen vond ik erg indrukwekkend.' Toch ligt haar eerste interesse bij de vulkanen. 'De Vesuvius en La Solfatara heb ik al vaker bezocht, ik wilde nu erg graag naar de Eolische eilanden. Vulcano vond ik prachtig om te zien.'

[Sandra van Kampen]

Meer informatie:

Wilt u meer weten over deze reis of over andere reizen die Boudewijn 't Hart organiseert? Neem contact op per e-mail b.thart@geo.uu.nl of schriftelijk: B. 't Hart, Faculteit Aardwetenschappen, Budapestlaan 4, 3584 CD Utrecht. In het Ublad van 9 november is een uitgebreid artikel verschenen over de reis, te vinden op www.ublad.uu.nl

Nieuwe studie Bestuurs- en Organisationswetenschap

In het diepe leer je zwemmen

Multiple choice en massale hoorcolleges zijn taboe bij de nieuwe studie Bestuurs- en Organisationswetenschappen. De 90 eerstejaars studenten, die in kleine groepen werken, moeten zelfstandig en al doende kennis en vaardigheden verwerven. 'Wij willen de studenten leren hoe ze moeten leren.'

'Met Zwitserland hoeven we geen rekening te houden. Dat land zit niet bij de EU. Misschien moeten we met Frankrijk overleggen over die minimumstraffen. Frankrijk is het waarschijnlijk wel met ons eens', zegt Anton Heemskerk tegen Marlies Bliken-daal. Anton vertegenwoordigt de belangen van de Britse vereniging van drugsgebruikers. En Marlies is de Permanente Vertegenwoordiger van Groot-Brittannië bij de EU. Beiden volgen ze de nieuwe studie Bestuurs- en Organisationswetenschap. Op woensdagmiddag brengen ze tijdens een 'topconferentie' de theorie van het onderhandelen in praktijk. Marlies, Anton en de andere 'Britten' moeten zoveel mogelijk steun voor hun drugsbeleid zien te vinden. Anton: 'Wij willen dat drugsdealers bijvoorbeeld minimaal 10 jaar de gevangenis ingaan. In Nederland bestaan alleen maximumstraffen.' De 'Britten' vinden dat maar niks. Marlies gaat snel bij de Franse delegatie langs om te kijken of er wat betreft de vervolging punten zijn waarop de twee landen het eens kunnen worden.

Internationalisering

De conferentie is de afsluiting van de module Internationalisering. De studenten maken in drie weken kennis met de invloed die het wegvallen van de Europese grenzen heeft op organisaties en individuen. In het rollenspel gaat de verzamelde informatie over drugsbeleid en internationalisering ineens leven en komen de problemen aan het licht. Hoe kan bijvoorbeeld het liberale beleid van Nederland verzoend worden met de wat hardere aanpak van Frankrijk?

De begeleidende docente volgt het debat aan de zijlijn, maakt aantekeningen en fluistert de voorzitter af en toe iets in het oor. Dit is een andere manier van onderwijs geven dan in de traditionele hoor- en werkcolleges gebruikelijk is.

'Wij streven ernaar taakgericht te werken', zegt prof.dr. Paul Verweel. Hij is voorzitter van het opleidingsbestuur van Bestuurs- en Organisationswetenschap. 'De studenten krijgen materiaal aangereikt en moeten daar zelf een probleemstelling uit destilleren en die samen proberen op te lossen.' Van de studenten wordt verwacht dat ze ook zelf op zoek gaan naar de benodigde informatie. De gesubsidieerde laptop is daarbij een hulpmiddel. 'Met een computer kun je sneller bij een kennisbron komen. Op internet staat veel informatie over organisaties, zoals de jaarverslagen. En veel wetenschappelijke artikelen worden al niet eens meer gedrukt.' De opleiding wil studenten alvast voorbereiden op de stormachtige ontwikkelingen in de ICT. In de meeste lokalen kunnen ze inloggen op het draadloze netwerk van Bestuurs- en Organisationswetenschap.

Studenten bereiken sneller het vereiste academische niveau

Fascinatie

In september ging de eerste lichter student aan het werk in het nieuwe onderkomen aan de Bijlhouwerstraat 6. In de opleiding staat het organiseren en managen van organisaties met een maatschappelijke functie centraal. Naast het perspectief van de bestuurs- en organisationswetenschap, maakt de opleiding gebruik van de ondersteunende disciplines sociologie, recht, antropologie, economie, politicologie en bedrijfskunde. De belangstelling voor deze nieuwe opleiding was zo groot, dat een numerus fixus is ingesteld.

Bij BenO is het behandelen van een casus een geliefde manier om studenten te laten nadenken over problemen waar managers en bestuurders tegenaan lopen. 'Wat wij willen bereiken is dat de studenten leren hoe ze moeten leren', zegt Verweel. 'Een voorbeeld is de kinderopvang. Hoe zit die eigenlijk in elkaar? Wat zijn de problemen? En welke adviezen zou je een gemeente kunnen

geven?'

Of het nu om internationalisering gaat of om op de kinderopvang, twee vragen staan altijd centraal. Hoe werken overheidsinstellingen en ondernemingen? En hoe reageren die organisaties op een snel veranderende maatschappij? Verweel noemt de sterke groei van de ICT, de multiculturele samenwerking en internationalisering als ontwikkelingen die een grote invloed hebben op publieke en private organisaties. De hoogleraar is gegrepen door deze vraagstukken en wil studenten winnen voor zijn fascinatie. En dat kan alleen met kleinschalig onderwijs. 'Ik heb regelmatig colleges gegeven aan 450 studenten. En dat ging goed. Ik kon mijn enthousiasme goed overbrengen, maar studenten kunnen geen vragen stellen. In kleine groepen kan dat wel.'

Stages

Bij een opleiding die zich nadrukkelijk op de praktijk richt, mogen stages niet ontbreken. In het eerste jaar draaien studenten al mee in een bedrijf of een instelling. 'Ze worden in het diepe gegooid, want daar leer je zwemmen. Maar er staat altijd een badmeester aan de kant.' Door deze praktijkervaring en het intensieve studieprogramma verwacht Verweel dat de studenten sneller het vereiste academische denk- en werkniveau zullen bereiken dan bij een traditionele studieopzet. De studenten moeten wel hard werken, maar de spanningen werken hun vruchten af. Tijdens de topconferentie blijkt de voorzitter een volleerd bestuurder. De deelnemende landen worden het niet eens over het gevaar van softdrugs. Leiden die wel of niet automatisch tot het gebruik van harddrugs? Het einde van de conferentie nadert. Hoe krijgt de voorzitter de deelnemers nog op één lijn? Ze komt met een klassieke oplossing. Een onderzoek moet duidelijkheid geven en daarna moet er maar weer eens overlegd worden. Iedereen gaat hiermee akkoord.

[Michiel Slütter]

Jaargenoten

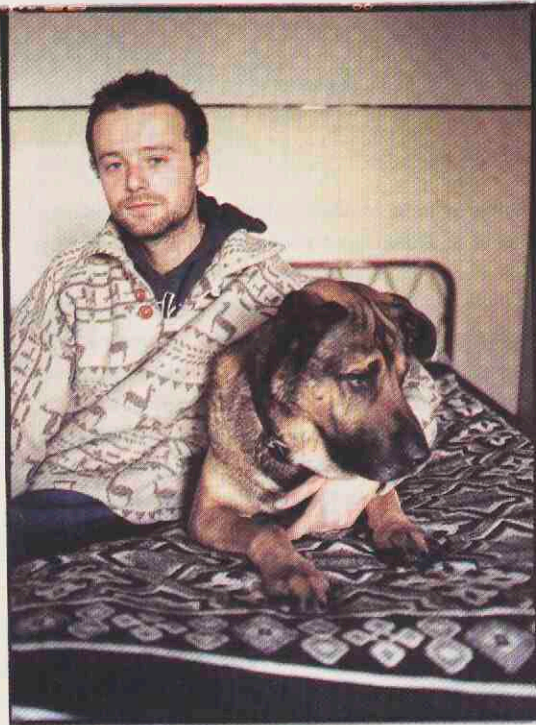
Waar zijn de studenten van mijn generatie na hun opleiding terechtgekomen? Fotograaf en psycholoog Marco van Duyvendijk (26) ging op zoek naar zijn jaargenoten. Het resultaat: acht bijzondere portretten van jonge mensen die een geheel eigen weg zijn ingeslagen. Van regisseur bij Big Brother tot timmerman.

Wynia Derks (26) studeerde geneeskunde.

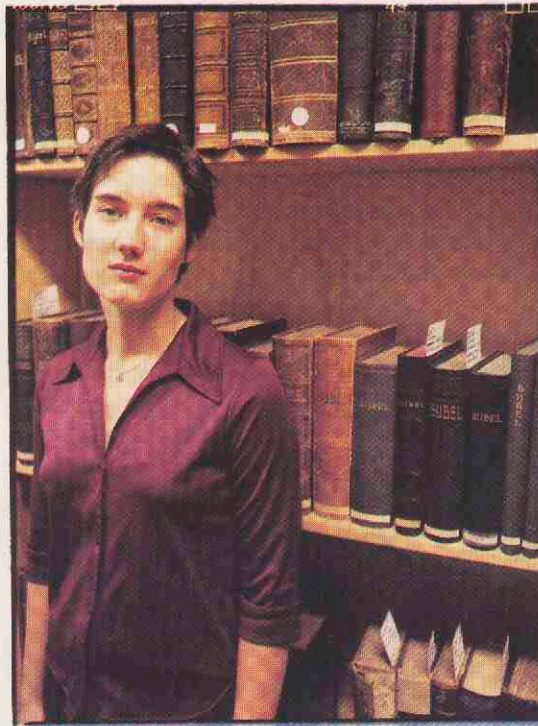
'De afgelopen periode heb ik op de afdeling chirurgie in het ziekenhuis van Den Bosch gewerkt als agnio, assistent geneeskundige niet-in-opleiding. Ik doe vooral het zaalwerk, de polikliniek en de eerste hulp. Als agnio kom je weinig op de operatiekamers. Ik heb pas onlangs mijn eerste blindedarmoperatie mogen uitvoeren.'

'Tijdens mijn studie raakte ik geïntrigeerd door de anatomie van het hoofd-hals gebied. In mijn co-schappen ontdekte ik dat ik het leuk vind om handelend bezig te zijn, met name in de fijnere chirurgie. Ik zou kno-arts willen worden. Een paar weken geleden ben ik voor de opleiding toegelaten aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht.'

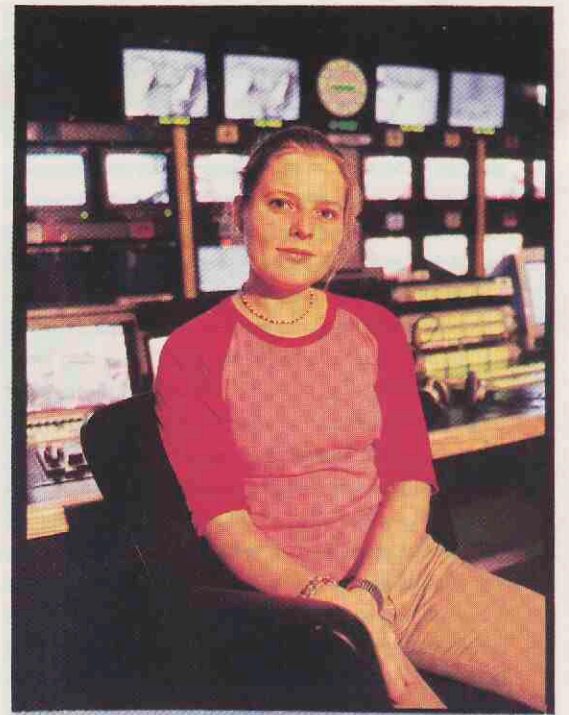
Stijn (25) studeerde drie jaar Geschiedenis.

'Toen ik stopte met mijn studie kon ik de huur van mijn kamer niet meer betalen. Ik heb een paar jaar in verschillende kraakpanden gewoond, totdat ik bij een ontruiming werd opgepakt en veroordeeld tot twee weken voorwaardelijk. Toen ben ik op het terrein van een oude munitieopslagplaats buiten Utrecht gaan wonen. Het huisje heb ik opgeknapt en ik heb een groentetuin aangelegd. Hier is geen electriciteit of stromend water, maar daar ben ik aan gewend geraakt. Bij het uitzendbureau zei ik op een dag dat ik een zeilboot en houten klompen wilde kunnen maken en toen hebben ze me naar de timmerfabriek gestuurd. Daar werk ik nu en daarnaast volg ik een opleiding tot timmerman.'

Tamara Mewe (25) studeerde Duits met specialisatie vertaalwetenschap. Ze volgde vakken bij theologie.

'Mijn scriptiebegeleider was betrokken bij een project van de nieuwe Nederlandse bijbelvertaling en gaf aan dat er behoefte was aan onderzoek. Iemand moest vanuit vertaalwetenschappelijk perspectief nog eens goed kijken naar de vertaalregels. Een week voordat ik mijn bul kreeg, werd ik door het Nederlands Bijbelgenootschap gebeld of ik mijn scriptie voor hen verder wilde uitwerken. Dat doe ik nu drie dagen in de week. Ik wil tijd hebben om in een eventueel promotieonderzoek één terrein eens echt uit te diepen. Wat weet je nou eigenlijk na je studie?'

Iris de Hoog (26) studeerde Theater-, Film- en Televisiewetenschap met specialisaties film- en televisiedramaturgie en cultuureducatie.

'Achteraf gezien had ik misschien beter naar de filmacademie kunnen gaan. Ik heb geloof ik wel vijf keer tegen de studieadviseur gezegd: ik zit hier verkeerd. Ik had de drang om zelf films te maken. Nadat ik klaar was werd ik toegelaten tot een masterclass voor meer-camera-techniek. Daaraan was een duizend-uren-contract verbonden en zo kon ik aan de slag als regisseur bij Big Brother. Nergens anders kun je heen en weer schakelen tussen zesentwintig verschillende camera's. Het is een enorme uitdaging uit al dat materiaal het verhaal te halen.'

Foto's en tekst:

Marco van Duyvendijk

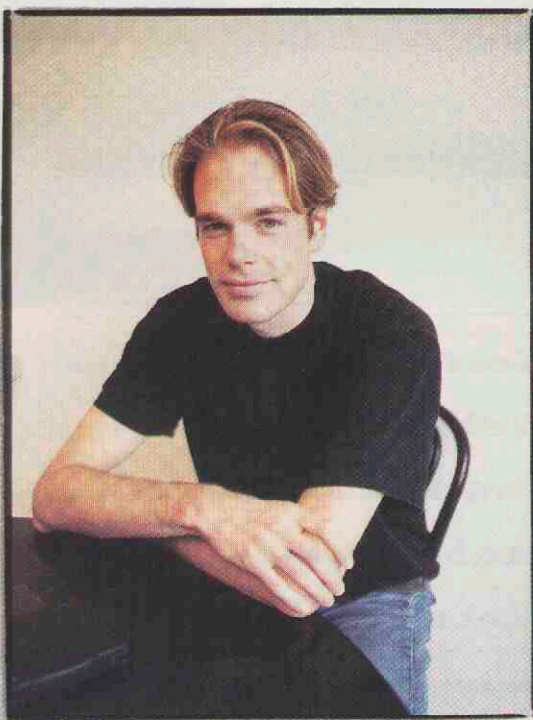

David Molenaar (29) studeerde Technische natuurkunde en experimentele natuurkunde.

'Ik heb vrij lang gestudeerd, omdat ik twee studies heb gedaan. Daarna ben ik met een opleidingsplaats begonnen in het AMC. Ik had me onvoldoende generaliseerd dat ik vier jaar bezig zou zijn met één zeer gespecialiseerd onderwerp.'

'Nu ben ik voor anderhalf jaar managementtrainee

bij Elsevier Science. Ik word steeds op diverse locaties binnen de uitgeverij geplaatst: in Amsterdam, Londen en New York. Ik kwam bij Elsevier meteen al in aanraking met deadlines, iets waar ik in mijn studie nauwelijks mee werd geconfronteerd. Als iets in je studie vandaag niet afkomt, dan doe je het morgen en anders volgende week. Dat is een houding die in het bedrijfsleven niet werkt.'

Kees van den End (27) studeerde Rechten met als specialisatie criminologie.

'Toen ik Rechten ging studeren had ik nog een heel sterk rechtvaardigheidsgevoel, maar de studie bleek heel koud en logisch. Het zijn allemaal regeltjes. De afgelopen jaren heb ik steeds verschillende projecten in de IT gedaan, ik heb als consultant gewerkt voor Philips, KLM, ABN-Amro en KPN. Het is prima om werknemer te zijn, maar dan moet je wel goed betaald worden. Ik verdien nu ongeveer 180.000 gulden per jaar. In de toekomst wil ik mijn eigen bedrijfje opzetten in Londen. Binnen vijf jaar wil ik binnen zijn, dan kan ik iets gaan doen wat ik echt leuk vind. Als piloot voor een ontwikkelingsorganisatie in Afrika bijvoorbeeld.'

Else Zantinge (25) studeerde Psychologie met als specialisatie psychologie van arbeid, gezondheid en organisatie.

'Na mijn studie heb ik een baan gekregen bij een psychologisch adviesbureau, waar ik mensen moest begeleiden die werden getest. Het werk was 'wel leuk', maar dat vond ik niet genoeg. Ik ben gestopt en besloot een maand vrij te nemen. De tweede dag dat ik thuiszat, las ik een berichtje van de opleiding Geneeskunde en wist meteen dat dat iets was wat me wel écht leuk leek. Ik heb gesolliciteerd en begin nu voor vier maanden met het geven van werkgroepen voor het vak gespreksvoering. Daarna komt er wel weer een nieuw plan.'

Edward Haberkiewicz (27) heeft Algemene Letteren gestudeerd.

'Toen ik naast mijn studie werkervaring op kon doen, kwam ik tot de ontdekking dat de specialisatie kunstbeleid en -management helemaal niets voor mij was. Het managen van kunstprojecten betekent dat je de rotzooi van anderen moet opknappen. Toen mijn vriendin zwanger was, nam ik me voor af te studeren voor de geboorte. Maar zelfs het bijzondere van een kind krijgen was niet genoeg om daadwerkelijk de studie af te maken.'

'Ik heb toen besloten om timmerman te worden. Dat is een eerlijk vak waarmee je een eerlijke boterham kunt verdienen. Mijn studie, mijn werk: het is allemaal belangrijk, maar het staat in geen verhouding tot het vaderschap.'

Ingezonden

Reacties van lezers

Tentamens afleggen gaat niemand in de koude kleren zitten. In de vorige Illuster vroegen we u, de lezer, of u ooit iets vermakelijks heeft meegemaakt tijdens uw studie. Een tiental alumni klom in de pen en stuurde de redactie hun academische anekdote. Opvallend veel inzendingen gaan over het gedrag van een onvoorspelbare professor tijdens een zenuwslopend examen. Maar ook buiten de collegebanken zijn er memorabele momenten in het leven van een student. Hier een selectie uit de inzendingen. De schrijvers willen we bedanken voor hun bijzondere, grappige en schilderachtige bijdragen.

Te laat

Geschiedeniscollege volgen betekende in 1979 uitwijken naar de collegezalen Diergeneeskunde in De Uithof. Het was op die dag dat professor Von der Dunk voor 'de klas' stond. Een licht aroma van die-engeuren en mest hing in de zaal en het college was ongeveer vijf minuten aan de gang. Toen ging de deur open en met de pukkel op de rug kwam één van onze jaargenoten de collegezaal in. Het klappen van de deur, de vaste -nonchalante- tred en de blik in de ogen spraken voor zich: 'Wie maakt mij wat.'

Von der Dunk hield even stil, keek de man vriendelijk aan en zei toen op een aimabele toon: 'Goedemorgen, welkom bij het college vergelijkende fysiologie van het paard, ga gerust zitten.' De verbijstering die acuut toesloeg was om in te lijsten, nog nooit had ik iemand zo snel op zijn hielen zien draaien en pas toen de daverende lach over zijn rug neerdaalde kon hij niets anders meer doen dan met hoog- en bloedrood gezicht middenvoor op de eerste rij de rest van het college volgen. Het was de eerste en laatste keer dat jaar dat iemand van ons nog door de grote deuren een collegezaal insloep.

Diederik Visser

Asbak

Als sociaal-geografen begin jaren '70 hadden wij aan het eind van het eerste jaar een excursie fysische geografie, bestaand uit een week Luxemburg. Verbleven werd in de jeugdherberg van Ettelbruck. Ik zie ons aan het eind van die week nog voor vertrek in de bus zitten als een student terugholt de jeugdherberg in: tas vergeten. Na vijf minuten komt hij terug, zonder tas, maar met de jeugdherbergmoeder. 'Eerst jullie tassen open en alle gejatte glazen en asbakken eruit, pas dan krijgt Dier Herr zijn tas terug!' Hij kreeg deze terug, maar inderdaad pas nadat de moeder een hoeveelheid glazen had ingezameld waarmee je een bescheiden café zou kunnen beginnen.

Peter Schouten

Zeeman

Als onderdeel van het co-assistentenschap Verloskunde moesten wij destijds (1958) tenminste tien bevallingen begeleiden. Wij werden daartoe tijdelijk gehuisvest in een bovenhuis in de Justus van Effestraat. Er waren steeds zeven co-assistenten aanwezig, die op toerbeurt de bevallingen verrichtten. De nummers één en twee moesten permanent aanwezig zijn, de anderen direct oproepbaar. Op een dag, ik was nummer twee en nummer één zat net op de wc, werd er door een aanstaande vader aangebeld. Ik trok met het touw de voordeur open en daar stond een typische zeeman. Petje met anker op en ankers op de onderarmen getatoeëerd. Het volgende gesprek vond toen plaats: 'Of de dokter maar wil komen, het is zover bij mijn vrouw.'

'Hoe staat 't met de weeën? Om de hoeveel tijd komen ze?'

'Da weet ik nie dokter, maar 't is zover.'

'Maar tekent uw vrouw al?'

'Wat???'

'Verliest uw vrouw al wat bloed en slijm?'

'Verdomme dokter, sta daar niet te ouwehoeren, kom gauw, want dat kind leit voor gaats!'

Nummer één kwam uit de wc, is meegegaan en was nog net op tijd om het kind op te vangen. Het kind lag inderdaad 'voor gaats'.

A.D. Zijdeveld

Agent

Vroeger was er ongeveer op de plaats van het tegenwoordige Vreeburgviaduct een rotonde. Haastig op weg van de ene naar de andere collegezaal raasde ik, eerstejaars biologie, op een ochtend in 1947 op mijn fiets via de binnenbocht om die rotonde heen, dus nog links van de auto's. Daar stond een agent die ik niet had gezien. Hij stak zijn hand op.

'Afstappen jongeman. Je weet toch wel dat dit niet kan, veel te gevaarlijk. Je moet rechts houden.

Waarom die haast?'

'Ik moet op tijd op college zijn, agent.'

'O, je leert nog...aan een HBS of zo?'

'Nee agent, aan de universiteit.'

'Aha, je bent een student!'

'Ja, agent.'

'Maar dan heb je dus een heel goed verstand...'

'Eh...ja...eh...agent.'

'Gebruik dat dan voortaan ook in het verkeer...rij maar door.'

'Dank u wel, agent!'

J. van Donselaar

Boekje

Na het eindexamen in 1942 volgde ik vanaf die herfst met een groepje een clandestiene rechtenstudie; repetitoren leidden ons op voor tentamens die werden afgenomen door ondergedoken professoren of hun vervangers.

Najaar '45 restte mij nog Romeins Recht, dat toen

tijdelijk werd waargenomen door 'Mr. S', advocaat in Amsterdam. Repetitor Schenk (Plompetoren-gracht) had mij klaargestoomd; hij verwachtte een positief resultaat.

Dat pakte anders uit. Ik begreep nogal wat vragen niet door spraakverwarring: zijn vraag over 'vuistpand' bleek over 'bezitpand' te gaan, enzovoorts. Schenk was hogelijk verbaasd over het resultaat: 'over 6 weken terugkomen'. Midden in mijn verslag klom hij op het laddertje voor zijn boekenkast en plukte daaruit een boek(je) van de (Leidse) professor Van Oven, gaf mij dat en zei: 'Leer al die termen uit je hoofd.'

Aldus bijgeschoold toog ik zes weken later opnieuw naar Amsterdam. Het ging nu 'gewoon lekker'. 'Tja ja', luidde de evaluatie, 'dat ging heel goed zo; hoe kwam het dat het de vorige keer mis ging?'

Ik bracht het niet op, tegen deze vriendelijke mens iets te zeggen over het boekje van Van Oven en mompelde iets over 'onvoldoende voorbereiding enzo'.

Schenk was even blij als ik; de na mij komende repetenten van hem slaagden één voor één.

P. van der Elst

Sigaar

Omstreeks 1960 stond ik in mijn blauwe pak, bol van de zenuwen, te wachten voor de kamer van professor Seekles, die chemie doceerde aan de veterinaire faculteit. Een jaar eerder had ik met redelijk

'Goedemorgen.

Welkom bij het college vergelijkende fysiologie van het paard.

Gaat u gerust zitten'

gevolg het mondeling tentamen in de anorganische chemie afgelegd en nu zou ik worden uitgehoord over de organische chemie.

Van de hooggeleerde circuleerden in het studentencircuit drie eigenschappen. Om te beginnen hadden maagklachten soms onverwacht invloed op zijn humeur. Verder stond hij bekend als een sluwe ondervrager, die echter wat milder was als het voorgaande tentamen voldoende was geweest. En tenslotte wist ik dat de professor baanbrekend werk had gedaan betreffende melkziekte bij koeien en een CaMg borogluconaat had ontwikkeld onder de naam Neo 500.

Het verloop van het tentamen:

'Gaat u zitten. Wilt u roken?'

Ik schrok en bedankte beleefd.

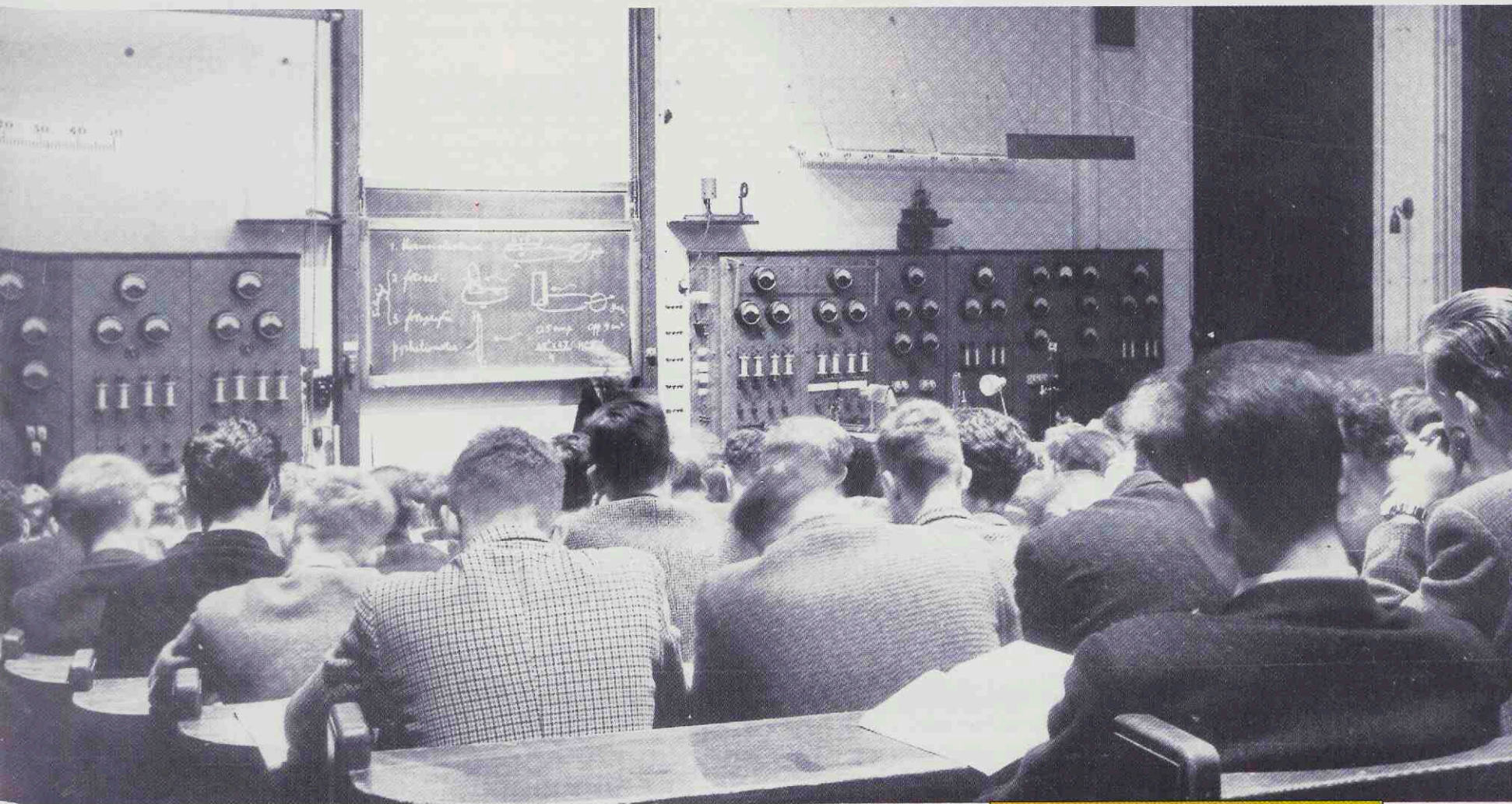
'Rookt u niet?'

'Wel een pijp, maar die heb ik niet bij me.'

'Sigaren?'

'Soms op zondag.'

leit voor gaats!'

Hierna begon een zoektocht langs de muurkasten en kwam een doos sigaren tevoorschijn.

Ik stak er bedeesd één op en wachtte in spanning op het vervolg.

'Vertelt u eens, hebt u weleens van melkziekte gehoord?'

'Wel gehoord, maar de klinische vakken komen nog.'

'Misschien toch al wel eens iets gehoord over de therapie?'

Met gespeelde aarzeling en nederig noemde ik de Neo 500.

Ik kreeg het gevoel in een vol stadion een goal te hebben gemaakt. Het verder verloop is mij ontgaan, maar moet niet moeilijk zijn geweest en erg kort. Met een rokende sigaar passeerde ik bij de uitgang mijn bibberende opvolger.

Toen ik later het lustrum mocht openen op de preekstoel in de aula, ben ik vergeten professor Seekles welkom te heten. Ik had professor Seekles echt niet over het hoofd gezien in zijn fraaie jacquet versierd met onderscheidingen, maar het speet ons beiden nadien en heeft geen prettige herinnering nagelaten. Een freudiaanse vergissing?

G.A. van Exel

Fout gekleed

Dr. Etienne Kuypers uit Maastricht stuurde de volgende anekdote over de in 1999 overleden Utrechtse hoogleraar wijsbegeerte prof.dr. J.J. Louët

Feisser. Met dit verhaal wil hij zijn respect bewijzen aan een man met wie hij vanaf het begin van zijn studie in 1978 tot ver na zijn promotie in 1987 regelmatig is opgetrokken en die vakmatig én persoonlijk bijzonder veel voor hem heeft betekend.

Een bevriende medestudente ging bij dr. Louët Feisser thuis tentamen afleggen. Het was bloedheet en ze was daarom nogal luchtig gekleed. Ze werd door de butler van Louët binnengelaten en moest plaatsnemen in een ruime kamer. Even later kwam de professor binnen; hij was bijzonder sjiek gekleed en tot in de puntjes verzorgd. Dat moet een unicum zijn geweest, want persoonlijk heb ik hem al die jaren alleen maar gekend in slobbertruien en in oude versleten broeken. 'Wel', zei Louët, 'we zijn zo geen gelijkwaardige gesprekspartners. Ga maar naar huis en trek iets anders aan.' Mijn vriendin deed wat haar werd opgedragen en kwam na een uurtje terug. Nadat ze opnieuw door de butler in dezelfde kamer werd geplaatst, verscheen Louët enige minuten later op het warme toneel. Haar mond viel open van verbazing. Louët had zijn perfecte kledij namelijk verwisseld voor een sportbroekje en een t-shirt. Afgetrapte schoenen completeerden het tafereel. Hij maakte weer melding van het feit dat ze op deze manier geen gelijkwaardige gesprekspartners waren en sommeerde haar derhalve andere kleren aan te trekken. Na hevige protest van mijn vriendin, ging hij met een

Lezersoproep: uw ideale college

In 2001 bestaat de Universiteit Utrecht 365 jaar 'Kennis @ la carte' is het motto van de lustrumactiviteiten. Welke kennis kan de universiteit voor u serveren? Bent u op zoek naar actualisering van uw vakkennis? Of wilt u zich nu wel eens in een heel ander onderwerp verdiepen? Neemt u graag weer plaats in de collegebanken? Of gaat uw voorkeur uit naar een debat, excursie of digitaal congres via internet? De redactie van Illuster is benieuwd naar uw wensen. 'Kennis @ la carte': stel uw ideale menu samen en stuur uw reactie (niet meer dan 200 woorden) naar: Redactie Illuster, postbus 80125, 3508 TC Utrecht, e-mail: illuster.redactie@csc.usc.uu.nl

glimlach op zijn gezicht overstag en nam het tentamen af. Zijn doel was bereikt: zijn wijsgerige humor had haar aan het denken gezet en dus protesteerde ze. Daar ging het hem om.

Een buitengewoon flamboyante persoon is ons ontvallen, een onvergetelijke legende uit het Utrechtse academische leven. Alle goeds, professor...veer zien us mesjiens nog...es God bleef...

E. Kuypers

Utrechts Universiteitsfonds

Het Utrechts Universiteitsfonds is de organisatie van begunstigers die tot doel heeft bij te dragen aan de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dat doet het U-fonds onder meer door:

- versterken van de band tussen alumni (oud-studenten) en universiteit, en alumni onderling
- bureau voor alumnicontacten en -faciliteiten
- vestigen van bijzondere leerstoelen
- subsidiëren van activiteiten door studenten voor studenten
- verstrekken van beurzen en prijzen
- sociale zorg voor studenten

Universiteitsdag 31 maart 2001

Oratie Paul Verweel

Prof.dr. Paul Verweel heeft met zijn oratie (zie ook nieuwsbericht op pagina 4) het bestaan ingeluid van de Utrecht School of Governance. Verweel is bijzonder hoogleraar vanwege het Universiteitsfonds. In zijn oratie richtte hij zich vooral op de positie van de organisatie wetenschappen in het academische spectrum. In het algemeen – zo is zijn oordeel – heerst het beeld dat het hier gaat om een toegepaste wetenschap die zich teveel laat leiden door de vragen van de praktijk. Volgens Verweel hangt dit beeld samen met een specifieke opvatting over wetenschapsbeoefening. Er zijn twee modellen te onderscheiden. Het van oudsher dominante model is sterk academisch gericht. Het tweede model richt zich meer op de samenwerking, waarbij het eerder gaat om maatschappelijke relevantie dan om wetenschappelijke excellentie. In de praktijk van alledag zijn de twee modellen moeilijk combineerbaar en is prioritering onvermijdelijk. De universitaire wereld blijft vaak vooral geconcentreerd op het academische model, terwijl de Bestuurs- en Organizationalwetenschappen zich in toene-

mende mate op het tweede – meer maatschappelijke – model oriënteren. Dat maakt deze discipline tot een buitenbeentje. In het verloop van zijn oratie liet Verweel echter zien dat de verworvenheden van de organisatie wetenschappen ook goed passen in het academische model.

De oratie van Paul Verweel is te vinden op internet: www.usg.uu.nl. Desgewenst is de tekst van de oratie op papier verkrijgbaar bij het alumnibureau.

Nationale en Internationale Alumni-contacten

Op pagina 18 staat informatie over het lustrumprogramma in het buitenland, dat georganiseerd wordt voor de Utrechtse alumni, en over de Universiteitsdag op 31 maart 2001 in Utrecht.

Jaarvergadering

Op 22 september jl. ontving het bestuur de begunstigers van het Universiteitsfonds in de jaarlijkse begunstigersvergadering. Ruim zestig alumni bezochten het terrein van het University College Utrecht voor een geanimeerde verga-

dering. Zij waren onder meer geïnteresseerd in de criteria voor de instelling van bijzondere leerstoelen. Ook de jaarrekening was een punt van discussie, zonder dat de aanwezigen deze negatief beoordeelden. Voorzitter Hans Vliegthart zette de voornemens van het Universiteitsfonds/alumnibureau voor de komende tijd uiteen. Met name het project 'Feestelijk afstuderen' vond een warm onthaal bij de gasten. Enkele smakelijke anekdotes maakten duidelijk dat we hier nog een lange weg te gaan hebben. Tot slot volgde een presentatie van de webpagina's van het Universiteitsfonds/alumnibureau, die door de aanwezigen positief werd ontvangen. Na de pauze gaven twee studenten van het College een presentatie over hun opleiding en het woon- en studeerklimaat op de campus. Hun presentatie werd aangevuld met een korte excursie voor de Ufonds-begunstigers. De bijeenkomst werd afgesloten met een borrel in de pub van de University College Student Association.

Studentencommissie

Een goed contact met afgestudeerden begint al in de studententijd. Het Universiteitsfonds werkt er hard aan om voor hen en met hen de basis te leggen voor een hechte binding met de universiteit. Een groot gedeelte van de bijdragen van de begunstigers gaat op aan subsidies voor activiteiten door studenten voor studenten. Om dat goed te doen is er een studentencommissie die het bestuur adviseert over de bestemming van het geld. In de afgelopen bestuursvergadering is de nieuwe studentencommissie geïnstalleerd. Dit jaar bestaat de commissie uit Jasper Nobel (student Notarieel Recht), Djina Sanchit (studente Informatica en Management), Esther van der Maarel (studente Sociale Wetenschappen) en Coppen Stachouwer (student Nederlands Recht). Met ingang van het komend jaar zullen er ook jaarlijks drie grote projectsubsidies beschikbaar gesteld worden voor studenteninitiatieven die origineel en innovatief zijn en een zinvolle bijdrage leveren aan het universitaire klimaat. Met een prijsvraag wordt de studentengemeenschap opge-

roepen om voorstellen te doen. Op de Universiteitsdag worden de subsidies uitgeleerd.

Wilt u meer weten van het Universiteitsfonds of de Ufonds-alumnipas? Bel of schrijf ons of bezoek onze webpagina's: Utrechts Universiteitsfonds/alumnibureau Bestuursgebouw Heidelberglaan 8 3584 CS Utrecht tel.: (030) 253 80 25 fax: (030) 253 80 26 e-mail: ufonds@ufonds.uu.nl www.ufonds.uu.nl www.alumni.uu.nl

Alumnipas 2001

voor begunstigers van het Utrechts Universiteitsfonds

Zie de bon

Sinds 1886 zet het Utrechts Universiteitsfonds zich in voor de groei en bloei van de Universiteit Utrecht. Dankzij de bijdragen van de begunstigers worden studentenactiviteiten ondersteund, alumnicontacten onderhouden, bijzondere leerstoelen ingesteld en wordt op andere manieren bijgedragen aan het welzijn van de universiteit. Het Universiteitsfonds nodigt de lezers van *Illuster* uit om begunstiger te worden. Dat kan vanaf f25,- per jaar. Als dank voor uw bijdrage ontvangt u de Ufonds-alumnipas. Deze pagina laat zien op welke voordelen u als pashouder in het jaar 2001 kunt rekenen. Elders in dit blad treft u een bon, waarmee u zich kunt aanmelden.

Faciliteiten

Lenerspas Universiteitsbibliotheek

De Ufonds-alumnipas geldt als lenerspas voor de Universiteitsbibliotheek Utrecht. Dat bespaart u de aanschaf van een eigen pas van f50,-. U heeft toegang tot de collecties en de voorzieningen van de UB, met uitzondering van de voorzieningen voor bepaalde groepen.

Gratis naar het Universiteitsmuseum

De Ufonds-alumnipas geeft recht op de volgende faciliteiten voor de gereduceerde prijs van f10,- in het eerste jaar en

f5,- in de daarop volgende jaren. U ontvangt daarvoor:

- gratis toegang voor één persoon
- 2x per jaar het UM-blad
- uitnodigingen voor de openingen van exposities.

Lidmaatschap Faculty Club 'Helios'

Houders van de pas betalen f100,- (in plaats van f150,-) voor het buitengewone lidmaatschap van de Faculty Club 'Helios', de academische 'huiskamer' van de universiteit die grenst aan het Academieggebouw. Dit aanbod geldt voor betalende begunstigers die geen medewerker zijn van de Universiteit Utrecht. Het lidmaatschap van Helios geeft tevens toegang tot de Faculty Clubs van Amsterdam (UvA), Leiden en Eindhoven.

Een bezoek aan de Botanische Tuinen

Op vertoon van de Ufonds-alumnipas krijgt u f2,50 korting bij een bezoek aan de Botanische Tuinen. Deze korting geldt alleen voor de volle toegangsprijs van f7,50.

Voordelig sporten in Sportcentrum Olympos

Sportcentrum Olympos hanteert het voordelige 'uitlooptarief' voor eerstejaars alumni.

Creative kortingen in Parnassus

Internationaal en Cultureel Centrum Parnassus geeft cursussen in muziek, toneel, dans, theater en literatuur. Voor pas-

houders berekent Parnassus het gunstige middentarieff.

De Uitwijk ook voor alumni

Het Cultureel Studenten Centrum De Uitwijk geeft cursussen in tekenen, schilderen, grafiek, fotografie, keramiek, filosofie en kunstgeschiedenis. De Uitwijk hanteert voor eerstejaars alumni het studententarieff.

Studieloopbaancentrum ook na het afstuderen

Het Studieloopbaancentrum (onderdeel van het Studenten Service Centrum) verschaft op vertoon van de Ufonds-alumnipas informatie over de arbeidsmarkt en biedt diverse faciliteiten voor het opbouwen van een functioneel netwerk.

Goedkoper organiseren bij Faciliteiten Bedrijf Utrecht

Het Faciliteiten Bedrijf Utrecht verleent gebouwgebonden diensten aan onderdelen van de universiteit. Houders van de Ufonds-alumnipas kunnen rekenen op:

- 10% korting op organisatiekosten van congressen, cursussen en evenementen
- 10% korting op de huur van universitaire zalen
- gratis vermelding op de Utrechtse Congres- en Evenementenkalender
- 5% korting op de restauratieve verzorging van het FBU
- 5% korting op het congresdrukkerwerk door drukkerij Zuidam Uithof.

Aanbiedingen van Universiteitswinkel SOLARIS

De Universiteitswinkel SOLARIS heeft elke drie maanden een speciale aanbieding voor Ufonds-alumnipashouders. De aanbiedingen zijn te vinden in *Illuster* en op internet.

Korting op Postacademisch onderwijs en contractonderwijs

De Ufonds-alumnipas maakt het mogelijk tegen reductie postacademische cursussen en contractonderwijs te volgen aan de Universiteit Utrecht:

- *Rechtsgeleerdheid*: 20% korting op postacademische cursussen. Voorwaarde is wel dat u in een periode van vijf jaar vóór inschrijving voor een PAO-cursus aan de faculteit bent afgestudeerd
- *Scheikunde, Wiskunde & Informatica*: 20% korting op het postacademisch onderwijsaanbod
- *Sociale Wetenschappen en Wijsbegeerte*: 20% korting op het 'aanschuifonderwijs': keuzevakken uit het reguliere onderwijsprogramma
- *Biologie en Godgeleerdheid*: korting op het facultaire aanbod
- *IVLOS*: 10% korting op het cursusaanbod
- *James Boswell Instituut*: nader vast te stellen korting op het cursusaanbod
- *Centrum voor Bio-ethiek*: 20% korting op het postacademisch onderwijs
- *Utrecht School of Governance*: 10% korting op de opleidingskosten van de

postacademische opleidingen van het Centrum voor Beleid en Management, met een maximum van f2500,-

Verzekeringen

Pashouders ontvangen een kortingspercentage op verzekeringen bij OHRA:

- *Ziektekostenverzekering*: collectief tarief (met 3% extra korting bij jaarbetaling en 1% extra korting bij kwartaalbetaling). Nota bene: alleen voor verzekerden tot 65 jaar!
- *Autoverzekering*: 10% korting op de basispremie
- *Verzekeringsspakket voor particulieren*: 3% bij drie, 5% bij vier, 6% bij vijf, 7% bij zes en 8% bij zeven of meer verzekeringen.

Nota bene

Prijswijzigingen voorbehouden. Aan deze informatie kunnen geen rechten ontleend worden.

Informatie

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot het bureau:
Utrechts Universiteitsfonds /
alumnibureau
Bestuursgebouw
Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
tel.: (030) 253 8025
fax: (030) 253 8026
e-mail:
ufonds@ufonds.uu.nl
www.alumni.uu.nl
www.ufonds.uu.nl

Universiteit Utrecht viert 365-jarig bestaan

De Universiteit Utrecht bestaat volgend jaar 365 jaar. Dit 73e lustrum is voor de universiteit een prachtige gelegenheid om samen met alumni, medewerkers, studenten en relaties feest te vieren en om te laten zien waar de Universiteit Utrecht goed in is: een divers, breed en kwalitatief hoogstaand aanbod van onderwijs en onderzoek, met 'voor elk wat wils'. Onder het motto 'Kennis @ la carte' worden tal van lustrumactiviteiten georganiseerd. Sommige daarvan zijn speciaal interessant voor alumni. Hieronder vast een beknopt overzicht; in de volgende illustratie staat het volledige programma.

Meer informatie

Voor meer informatie over het alumniprogramma én de universiteitsdag kunt u contact opnemen met het Ufondslalumnbureau: tel. (030) 253 8025 of e-mail ufonds@ufonds.uu.nl. Een actueel programma van alle lustrumactiviteiten kunt u opvragen bij het lustrumbureau van de Universiteit Utrecht, tel. (030) 253 5853 of via internet: www.uu.nl/lustrum

Universiteitsdag: 31 maart 2001

De zaterdag na de officiële DIES-viering op 26 maart vindt de Universiteitsdag plaats. Deze dag is onderdeel van het kennisfestival dat in deze lustrumweek wordt georganiseerd op en rond het Domplein. De Universiteitsdag staat in het teken van 'Grote vragen'. Het ochtendprogramma zal zich voornamelijk richten op de vredesvraagstukken waar-

mee onze samenleving op dit moment wordt geconfronteerd. Als spreker is mr. A.P. van Walsum uitgenodigd, ambassadeur van Nederland bij de Verenigde Naties. Het programma wordt vormgegeven in overleg met het nieuwe Utrechtse Centrum voor Conflict Studies. 's Middags verzorgen alle faculteiten een ontvangst voor hun alumni.

Het grote lustrumfeest

De universiteitsdag op 31 maart wordt afgesloten met een bruisend feest voor alumni, medewerkers en studenten. Ook op het feest zal voor elk wat wils te vinden zijn: in het Beatrixtheater (Jaarbeursplein) in Utrecht

worden diverse zalen in elk een eigen stijl ingericht. Er komen jazzbands, bluesbands, studentenbands, Nederlandstalige bands, toneel, een café, cabaretoptredens en nog veel meer.

Beating the brains: discussiëren op internet

Ter gelegenheid van het lustrum is een interactief spel ontwikkeld. Het discussiespel 'Beating the brains' speelt zich af op het internet. Iedereen die toegang heeft tot internet kan vanaf januari de strijd met elkaar aangaan op www.beatingthebrains.nl. Op de website van het alumnibureau (www.alumni.uu.nl) komt ook een link naar het spel. Alumni worden van harte uitgenodigd om aan het spel deel te nemen. Ook onze buitenlandse alumni kunnen meedoen, het spel heeft een Engelstalige variant.

Beating the brains is een echte uitdaging. De Universiteit Utrecht is de eerste universi-

teit van Nederland met een dergelijk maatschappelijk experiment op internet: discussiegroepen bestaan al een tijd op internet, maar een discussieplatform waarbij deelnemers elkaar beoordelen, invloed veroveren en daardoor gezamenlijk tot oplossingen komen is uniek. De spelvorm maakt het extra spannend, de wedstrijd bereikt zijn hoogtepunt op het lustrum-kennisfestival van 27 t/m 31 maart. Daar worden kwart-, halve- en hele finales gespeeld, er zijn winnaars en verliezers en bovenal een meelevend publiek.

Utrecht-lezingen voor alumni in het buitenland

Op zeven locaties in het buitenland worden komend voorjaar de zogenaamde Utrecht-lezingen georganiseerd voor Utrechtse alumni in die omgeving. Het doel is om in deze landen een alumni-netwerk op te bouwen, waarin een jaarlijks terugkerend evenement zijn plek krijgt als vast programmaonderdeel. Een werkgroep van zeven alumni is bezig met de voorbereidingen. Hieronder volgt het voorlopige programma. Op de website www.alumni.uu.nl kunt u de actuele stand van zaken vinden, ook in het Engels.

België

Datum: 29 maart 2001 (o.v.)
Locatie: Brussel
Programma: (uitgenodigd) mw. prof.dr. D.M. Curtin, hoogleraar 'Recht der internationale organisaties.'

Duitsland

Datum: 7 april 2001
Locatie: Zentrum für Niederlande Studien in Münster (Krameramtshaus)
Programma: gastheer is prof.dr. J.W.F. Wielenga, directeur van het Zentrum en voormalig bijzonder hoogleraar 'Moderne Duitse geschiedenis'

Engeland

Datum: 24 maart 2001
Locatie: Gustave Tuck Lecture Theatre, University College London
Programma: (uitgenodigd:) prof.dr. H.P.M. Adriaansens, dean van het University College Utrecht / prof. dr. P.J. de Voogd, hoogleraar 'Moderne Letterkunde, i.h.b. de Engelse.'

Frankrijk

Datum: 21 maart 2001
Locatie: Institut Néerlandais in Parijs
Programma: (uitgenodigd) prof.dr. R. Braidotti, hoogleraar vrouwenstudies

Indonesië

Datum: voorjaar 2001
Locatie: Botanische Tuinen van Bogor (60 km. van Jakarta)
Programma: (uitgenodigd) prof.dr. J.A.R.A.M. van Hooff, hoogleraar 'Vergelijkende Fysiologie'

Verenigde Staten

Datum: donderdag 15 maart, New York
Vrijdag 16 maart, Washington D.C.
Locatie: New York: The Netherlands Club
Washington: Kanselarij en residentie Nederlandse Ambassade
Programma: (uitgenodigd) drs. J.G.F. Veldhuis, voorzitter CvB / prof.dr. M. van Rossem, hoogleraar 'Nederlandse cultuur van de 20e eeuw in internationale context'

Zuid-Afrika

Datum: 30 april, 1 mei 2001 (o.v.)
Locatie: Kaapstad en omstreken (University of Western Cape en University of Stellenbosch)
Programma: Academisch programma in UWC, sociale programma in Stellenbosch (uitgenodigd) nobelprijswinnaar prof.dr. G. 't Hooft, hoogleraar theoretische natuurkunde

Illusterzijde

De Universiteit Utrecht in de pers

Grondmarkt

De grondmarkt is ondoorzichtig. 'Op de grondmarkt draait alles om de overwinst die op nieuwbouwwoningen kan worden gemaakt', zegt de Utrechtse wetenschapper T. Spit die onlangs voor de Tweede Kamer onderzoek deed naar woningbouwlocaties. 'Die winsten zijn groot dankzij de schaarste op de woningmarkt. Wie over grond beschikt, kan aanspraak maken op een deel van de buit.'

[De Volkskrant]

Ozonlaag

Volgens dr. Bram Bregman van het Instituut voor marine en atmosferisch onderzoek (IMAU) van de Universiteit Utrecht vergt het herstel van de ozonlaag aanzienlijk meer tijd dan verwacht. In 1987 is afgesproken dat in 2010 de productie van CFK's wereldwijd moet zijn gestopt. Het effect van die afspraak is nu reeds zichtbaar. Hoewel daarom spoedig herstel van de ozonlaag in de lijn der verwachting ligt, wordt dit volgens Bregman vertraagd door de groei van de uitwerp van broeikasgassen.

[Trouw]

Drop

De Utrechtse wetenschapper drs. Bart Ploeger toont in zijn proefschrift aan dat mensen met een trage stoelgang dropjes beter kunnen laten staan. Uit proeven met ratten heeft de promovendus geconcludeerd dat het in drop verwerkte glycyrrhizinezuur bij consumenten met een problematische stoelgang langer in het lichaam blijft zitten dan bij gezonde mensen. Deze stof zorgt er indirect voor dat het lichaam water vasthoudt. Dit proces leidt tot een verhoogd risico op hart- en vaatziekten.

[Telegraaf]

Vader

Als een moeder meer dan 32 uur werkt, gaat het snel bergafwaarts met de gezondheid van de moderne vader. Ideaal voor de gezondheid van de moderne vader is volgens onderzoekers V. Duindam en E. Spruijt (faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit Utrecht) een combinatie waarbij moeder 25 uur en vader 32 uur werkt. Volgens de onderzoekers zijn mannen voor hun gezondheid meer afhankelijk van hun vrouw dan andersom.

[De Volkskrant]

Dierenleed

Dieren lijden bij behandeling door een dierenarts vaker pijn dan nodig. Door verdoving of een juiste behandeling met pijnstillers kan veel dierenleed worden vermeden. Dit stelt prof.dr. L. Hellebrekers in zijn oratie ter gelegenheid van de aanvaarding van het hoogleraarschap in de veterinaire anesthesiologie aan de Universiteit Utrecht.

[De Volkskrant]

Voorjaarsprogramma De Uitwijk

Op dinsdag 23 januari 2001 vindt in de hal van het Educatorium en Transitorium de Cursus-informatiemarkt plaats. Docenten van Cultureel Centrum De Uitwijk geven dan uitgebreid informatie over het cursusprogramma van voorjaar 2001. De Uitwijk organiseert een gevarieerd programma voor studenten, medewerkers en alumni: tekenen, schilderen, keramiek, boekbinden, grafische technieken, fotografie, kunstgeschiedenis, filosofie, yoga, typevaardigheden (ook voor engelstaligen!). Informatiemarkt: 23 januari, hal Transitorium/Educatorium, 14.00 - 18.00 uur.

Met de Tweedehands Literaire Boekenmarkt houdt de literaire werkgroep van De Uitwijk de belangstelling voor literatuur levend in de Uithof. Op deze markt bieden diverse ambulante tweedehands boekhandelaren uit heel Nederland hun waar aan. Ook bieden studenten en medewerkers van universiteit en hogeschool boeken te koop aan.

Tweedehands Literaire Boekenmarkt: 27 maart, hal Transitorium/Educatorium. 10.00 - 17.00 uur.

In juni zijn er diverse schildercursussen in de open lucht. De Uithof biedt met haar Botanische Tuinen en bijzondere architectuur een uitgelezen mogelijkheid om in de open lucht acryl, olieverf of aquarel ter hand te nemen.

Meer informatie

Cultureel Studenten Centrum De Uitwijk, Universiteit Utrecht, Leuvenlaan 19, 3584 CE Utrecht - de Uithof, tel.: (030) 253 3402, fax: (030) 253 8550, www.uitwijk.uu.nl of e-mail: uitwijk@pobox.uu.nl. Alumni kunnen tot een jaar na afstuderen cursussen volgen tegen studententarief.

Kerstconcert Studenten-vrouwenkoor Medusa

Op zondag 17 december geeft studenten-vrouwenkoor Medusa een kerstconcert. Op het programma staan o.a. 'Litanies a vierge noire' van Poulenc en 'Missa Brevis in D' van Britten. Verder zingt het koor werken van Badings en Rheinberger. Medusa wordt bij een aantal van deze stukken begeleid door organist Erik Heijerman, die tevens het intermezzo verzorgt. Na afloop van het concert kan er met de muzen nagepraat worden onder het genot van een hapje en een drankje.

Medusa is in januari 1984 opgericht door een aantal enthousiaste deelnemers aan een koorworkshop van het voormalig Cantoraat (nu Parnassos). Het koor bestaat uit ongeveer 25 zangeressen

en staat sinds september 1998 onder leiding van Tanya Worron. Het repertoire van Medusa is zeer gevarieerd en bestaat vooral uit klassieke muziekstukken voor vrouwenkoren. Tweemaal per jaar geeft Medusa een concert.

Het concert vindt plaats op 17 december om 16.00 uur in de Leeuwenberghkerk, Servaasbolwerk 1, Utrecht. Voor meer informatie en het reserveren van kaarten kunt U contact opnemen met Anne Breunissen ((030) 2713068) of Marianne Nijpels (030) 2897255). E-mail: medusa@studver.uu.nl. Kaarten kosten (onder voorbehoud) f 12,50. Met U-pas, CJP, 65+, of studentenkaart f 10,00.

- denis en Cultuur)
- Ierse kunst (dr. Schuddeboom, Instituut Kunstgeschiedenis)
- Rechten van de mens (prof.dr. Baehr, emeritus-hoogleraar Faculteit Rechtsgeleerdheid)
- Culturele Antropologie (dr. Mommersteeg, Culturele Antropologie, FSW)
- De evolutie van gedrag en sociale structuren (prof.dr. van Hooff, Faculteit Biologie)
- Het zonnestelsel (prof.dr. Kuijpers e.a., Sterrenkundig Instituut)
- Steden en stedelingen in de provincie Utrecht (lezingencyclus i.s.m. de Volksuniversiteit Utrecht)

Meer informatie

De cursussen duren 6 tot 10 weken met een bijeenkomst van 2 tot 3 uur per week. Zij beginnen tussen eind januari en maart. Wilt u meer informatie, vraag dan de cursusgids van HOVO Utrecht aan. Hierin staan ook de cursussen beschreven die de andere instellingen van HOVO Utrecht verzorgen. U kunt uw verzoek toesturen aan het secretariaat HOVO Utrecht, postbus 80147, 3508 TC Utrecht, e-mail HOVO@jbi.uu.nl

kers van non-profit organisaties handvatten aan voor het opzetten en uitvoeren van een strategie voor het verwerven van extra inkomsten uit sponsoring, fondsenwerving en subsidies. De cursus start in februari 2001

Cursus 'Het maken van een marketingplan voor non-profit organisaties'

Het doel van deze vijfdaagse cursus is deelnemers op een interactieve wijze, stap voor stap aan de hand van bouwstenen (o.a. het formuleren van een missie en bedrijfsdoelstellingen, concurrentie-analyse, SWOT-analyse) een strategisch marketingplan te laten bouwen voor de eigen organisatie. De cursus start in maart 2001.

Cursus 'Kwaliteit en implementatie in non-profit organisaties'

Het doel van deze vierdaagse cursus is deelnemers inzicht te bieden in het kwaliteitsbeleid van de eigen organisatie én

vanuit nieuwe aanvullende perspectieven te werken aan een zelf gekozen praktijkcase. Uitgenodigd worden managers, projectleiders en staffunctionarissen die verantwoordelijk zijn voor kwaliteit in de organisatie of organisatie-eenheid. De cursus start in maart 2001

Workshop 'Werk- en loopbaanbalans' voor wetenschappers

Dit vierdaagse begeleidingsprogramma is bedoeld voor wetenschappers van universiteiten en onderzoeksinstituten met een gevorderd arbeidsverleden. Het biedt ondersteuning in het krijgen van helderheid en het maken van keuzen ten aanzien van de verdere werk- en loopbaanontwikkeling. De levensfase en ontwikkelingen in de organisatorische context van de deelnemer zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Het programma start in februari 2001.

Centrum voor Beleid en Management

Het Centrum voor Beleid en Management (CBM) is een interfacultaire werkgroep van de Universiteit Utrecht waarin wetenschappers uit diverse disciplines samen werken aan vraagstukken op het gebied van beleid en management. Het CBM maakt onderdeel uit van de Utrecht School of Governance (zie nieuwspagina). Wij bieden aan managers en beleidsmedewerkers in 2001 onder andere de volgende opleidingen aan.

Leergang 'Management in dienstverlenende organisaties'

De uitdaging om te 'ondernemen' binnen de randvoorwaarden van het organisatiebeleid én professionals te inspireren tot cliëntgerichte dienstverlening van hoge kwaliteit, staan centraal in deze tweejarige leergang. Uitgenodigd worden managers van relatief zelfstandig opererende organisatie-eenheden in dienstverlenende organisaties van de non-profit/not-for-profit sector. Bij vol-

doende afronding heeft men recht op het diploma 'Master of Management (MM)'. De leergang start in maart 2001

Leergang 'Kwaliteitsmanagement in dienstverlenende organisaties'

Deze éénjarige leergang is bedoeld voor kwaliteitscoördinatoren in dienstverlenende organisaties binnen de not-for-profitsector. Het ontwikkelen van een visie op de betekenis van kwaliteit in de eigen organisatie en het stimuleren van medewerkers tot reflectie op de kwaliteit van het eigen handelen, staan in deze leergang centraal. Hierbij spelen organisatiecontext, procesbegeleiding, creativiteit en ondersteunende kwaliteits-systemen een belangrijke rol. De leergang start in maart 2001.

Cursus 'Marketing, sponsoring en fondsenwerving voor non-profit organisaties'

Deze tiendaagse cursus met terugkomdag reikt medewer-

Graag ontvang ik de folder(s)

- Leergang 'Management in dienstverlenende organisaties'
- Leergang 'Kwaliteitsmanagement in dienstverlenende organisaties'
- Cursus 'Marketing, sponsoring en fondsenwerving voor non-profit organisaties'
- Cursus 'Het maken van een marketingplan voor non-profit organisaties'
- Cursus 'Kwaliteit en implementatie in non-profit organisaties'
- Workshop 'Werk- en loopbaanbalans' voor wetenschappers

naam organisatie

t.a.v. dhr/mevr

adres

postcode en plaats

afdeling en functie

telefoon werk

Stuur de bon naar: Centrum voor Beleid en Management, t.a.v. secretariaat PAO, Antwoordnummer 3402, 3500 ZL Utrecht. Ook zijn wij te bereiken via (030) 253 8777/ 6338/ 6463, e-mail: pao.cbm@law.uu.nl of internet: <http://www.law.uu.nl/cbm>

Onderwijs

Vertalen

Aan afgestudeerden van vertaalopleidingen en professionele vertalers die hun kennis en ervaring willen uitbreiden, biedt de Faculteit der Letteren in het najaar van 2000 en het voorjaar van 2001 verschillende cursussen postacademisch onderwijs.

Financieel-economisch vertalen Engels-Nederlands

Vertalers die geen of weinig ervaring hebben met het vertalen van financieel-economische teksten, wordt geleerd hoe zij specifieke problemen het beste kunnen oplossen. De cursisten bereiden vertalingen voor die, nadat ze zijn gecorrigeerd door de docent, tijdens de bijeenkomst worden besproken. De teksten zijn afkomstig uit de vertaalpraktijk en hebben betrekking op financiën, economie en commerciële aspecten van bedrijfsleven en overheid. Aan de orde komen onder andere jaarverslagen, belastingen, beleggingsfondsen en werknemersregelingen. Relevante wet- en regelgeving wordt behandeld, evenals terminologie en bronnen. Een geannoteerde lijst met woordenboeken en naslagwerken maakt deel uit van het cursusmateriaal.

Tijdstip: vijf bijeenkomsten op dinsdag 6 februari, 20 februari, 6 maart, 20 maart en 3 april 2001 van 17.00 tot 20.00 uur, in de binnenstad van Utrecht.
Kosten: f1300,- indien u voor 6 januari betaalt, daarna f1400,-. De prijs is inclusief studiemateriaal, broodmaaltijd, thee, koffie en BTW

Medisch vertalen Engels-Nederlands

Het oplossen van specifieke problemen bij het vertalen van medische teksten, staat centraal in de cursus 'Medisch vertalen Engels-Nederlands'. De cursisten bereiden teksten voor die de docent corrigeert. Tijdens de bijeenkomst worden de vertalingen besproken. Verschillende soorten teksten uit uiteenlopende medische aandachtsgebieden, waaronder de farmacie, komen aan de orde. Er wordt tijd besteed aan het gebruik van naslagwerken, internet en parallelteksten. Speciale aandacht is er voor stijl- en registerproblemen in de verschillende tekstsoorten en vaste uitdrukkingen en conventies in medische teksten. Ook worden de voor de teksten noodzakelijke medische achtergrondinformatie en medische terminologie behandeld.

Tijdstip: op donderdag 8 februari, 22 februari, 8 maart, 22 maart en 5 april 2001 van 17.00 tot 20.00 uur, in de binnenstad van Utrecht.

Kosten: f1300,- indien u voor 8 januari betaalt, daarna f1400,-. De prijs is inclusief studiemateriaal, broodmaaltijd, thee, koffie en BTW

Aanmelding

Folders en aanmeldingsformulieren kunnen worden aangevraagd bij het Studiepunt Letteren, Drift 8, e-mail: StudiePunt@let.uu.nl, tel.: (030) 253 62 85.
Contactpersoon: dr. Roselinde Supheert, Centre for Contemporary British Studies, Domplein 24, tel.: (030) 253 63 42 / 55 88, fax: (030) 253 55 85, e-mail: Roselinde.Supheert@let.uu.nl of <http://ccbs.let.uu.nl>

Onderwijskundig advies-bureau CLU

Het CLU is een landelijk opererend onderwijskundig adviesbureau, verbonden aan de Universiteit Utrecht. U kunt bij ons terecht voor onderwijskundige ondersteuning bij de ontwikkeling van uw leeromgeving, in de vorm van advies en coaching, ontwikkeling en bewerking van leer-middelen, evaluatie en onderzoek en cursussen. Het CLU voert opdrachten uit voor veel uiteenlopende organisaties, variërend van het bedrijfsleven tot het reguliere onderwijs. Waar mogelijk werken we volgens een ontwikkel-systeem van Projectmatig Werken bij Leermiddelenontwikkeling. Deze systematiek maakt ontwikkelprojecten overzichtelijk en hanteerbaar.

In het voorjaar bieden we weer een aantal cursussen aan. Deze kunnen we ook in company verzorgen, voor uw organisatie op maat gemaakt. Opleiden en leren op de werkplek.

- Onderwijskundig ICT ontwikkelen
- Auteursbegeleiding
- Basistraining coachingsvaardigheden
- Basistraining didactiek
- Toetsen met open en gesloten vragen
- Toetsen met de computer
- Startcursus Projectmatig werken
- Evaluatie en effectiviteit van opleidings- en leeractiviteiten
- Beoordelen van competenties
- Opdrachtgestuurd leren.

Meer informatie

De voorjaarsbrochure, waarin deze cursussen toegelicht worden, kunt u aanvragen via emailadres CLUsecr@fss.uu.nl, of (030) 253 4787. Vragen over de producten en diensten kunt u kwijt bij onze accountmanager Constantijn Stevens via c.stevens@fss.uu.nl, of (030) 253 6980. Meer informatie over het CLU vindt u op het internet: <http://eduweb.fss.uu.nl/clu>

Programma HOVO Utrecht

Docenten van de Universiteit Utrecht geven ook in het voorjaarse semester cursussen voor de leeftijdsgroep van 50-plus in het kader van HOVO Utrecht (Hoger onderwijs voor Ouderen). Een toenemend aantal alumni vindt de weg naar HOVO. De volgende cursussen vanuit de Universiteit Utrecht staan op het programma.

- Mens en maatschappij in de Renaissance (prof.dr. Schumann en dr. Steenbakkers, Faculteit Wijsbegeerte)
- Boeddhisme (mw.prof.dr. Kloppenborg, Faculteit God-

- geleerdheid, en drs. Kamp)
- Inleiding tot de geschiedenis van Egypte (dr.H.C.Teitler, Instituut Geschiedenis, dr. Blokhuis e.a.)
- Geschiedenis van het Midden Oosten sinds de Eerste Wereldoorlog (prof.dr. Van Bruinessen e.a., Oosterse Talen en Culturen)
- Geschiedenis van het dagelijks leven, voornamelijk in de negentiende eeuw (prof.dr. 't Hart, Instituut Geschiedenis)
- Beeld en werkelijkheid in de zeventiende-eeuwse kunst (mw.dr. Van de Pol, Onderzoeksinstituut voor Geschie-

Alumniservice

Adressen faculteiten

**Utrechts universiteitsfonds/
Alumnibureau**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 80 25 Fax: (030) 253 80 26
E-mail: ufonds@ufonds.uu.nl

Aardwetenschappen
Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht
(030) 253 50 50 Fax: (030) 253 50 30
E-mail: l.nix@geo.uu.nl

Biologie
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
Postbus 80088, 3508 TB Utrecht
(030) 253 22 76 Fax: (030) 253 45 26
E-mail: t.h.j.m.raaimakers@bio.uu.nl

Diergeneeskunde
Androclusgebouw, Yalelaan 1,
Postbus 80163, 3508 TD Utrecht
(030) 253 48 51 Fax: (030) 253 77 27

Farmacie
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
Postbus 80082, 3508 TB Utrecht
(030) 253 73 13/253 25 25
Fax: (030) 251 39 53

Geneeskunde
Stratum, Universiteitsweg 100,
Postbus 80030, 3508 TA Utrecht
(030) 253 88 88 Fax: (030) 253 90 25
E-mail: t.m.v.fakkeldij@med.uu.nl

Godgeleerdheid
Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 53 Fax: (030) 253 32 41
E-mail: m.bosch@theo.uu.nl

Letteren
Kromme Nieuwegracht 46,
3512 HJ Utrecht
(030) 253 61 05 Fax: (030) 253 60 83
E-mail: medewerkers: <naam>@let.uu.nl

Natuur- en Sterrenkunde
Princetonplein 5, Postbus 80000,
3508 TA Utrecht
(030) 253 32 84 Fax: (030) 253 92 82
E-mail: facbureau@phys.uu.nl

Rechtsgeleerdheid
Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht
(030) 253 70 18/253 70 17
Fax: (030) 253 73 00
E-mail: medewerkers: <voorletters.
voorvoegselachternaam>@law.uu.nl

Ruimtelijke Wetenschappen
Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 20 44 Fax: (030) 254 06 04
E-mail: r.vanginneken@geog.uu.nl

Scheikunde
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
3584 CA Utrecht
Postbus 80083, 3508 TB Utrecht
(030) 253 37 93/253 37 91
Fax: (030) 253 30 72
E-mail: j.a.dekooker@chem.uu.nl

Sociale Wetenschappen
Centrumgebouw Zuid,
Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht
(030) 253 47 00 Fax: (030) 253 16 19
E-mail: bureau@fss.uu.nl

Wijsbegeerte
Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8,
3584 CS Utrecht
(030) 253 18 31 Fax: (030) 253 28 16
E-mail: bureau@phil.uu.nl

Wiskunde en Informatica
Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht
(030) 253 15 15/253 35 36
Fax: (030) 253 83 94
E-mail: o.moeler@math.uu.nl

IVLOS Bestuursgebouw
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 34 00 Fax: (030) 253 27 41
E-mail: ivlos@ivlos.uu.nl

Aanbiedingen bij Solaris

Universiteitswinkel Solaris is dé plaats voor relatiegeschenken en andere cadeaus van de Universiteit Utrecht. Houders van een alumnipas krijgen op sommige artikelen een aantrekkelijke korting. Vanaf nu treft u elke drie maanden in Illuster een aanbieding voor pashouders. De komende maanden zijn dat:

Paraplu van f24,95 voor f19,90

Jeu de boules set van f55,00 voor f45,00

Naast deze aanbiedingen zijn er genoeg andere aanbiedingen waar iedereen van kan profiteren.

U vindt ons in het Academiegebouw (Domplein 29, kamer 4) of op internet www.solaris.nl. Voor vragen of bestellingen zijn we telefonisch ((030) 2536053) of per mail (solaris@pobox.uu.nl) dagelijks bereikbaar. De winkel is van 13.00-17.00 uur geopend.

U-play geeft dansgarantie

Sinds 1998 hebben een aantal muzikale AIO's, studenten en ex-studenten van onze universiteit zich verenigd in U-Play.

In 3 jaar tijd heeft U-Play zich ontwikkeld tot een gezellige feestband met een swingend professioneel repertoire. U-Play speelt regelmatig op bruiloften, afstudeer-

/promotiefesten en andere gelegenheden. U-Play is tot nu toe de enige band in Nederland met een dansgarantie. Alle kosten worden vergoed als er niet gedanst is op uw feest. Dus gaat u binnenkort trouwen, promoveren of geeft u een ander feestje met live muziek, haal dan een geweldige avond en de Universiteit Utrecht in huis.

Meer informatie:

Tomberkhout@hotmail.com
06-28575075

Grijze wijzen III Emeriti aan het woord

Hoe vaak horen we niet stellen dat het in de wereld ontbreekt aan wijsheid. Kennis is er genoeg, maar wijsheid? Met enige pretentie zouden we dan moeten kunnen antwoorden dat de universiteit niet alleen een bolwerk van kennis is, maar ook van wijsheid. Of in ieder geval zou moeten zijn.

Hoe vaak horen we ook niet zeggen 'wijsheid komt met de jaren'. Wanneer we deze uitspraak serieus nemen, doen we als universiteit iets niet goed. We sturen juist hoogleeraren bij het bereiken van 'de jaren des onderscheids' met emeritaat. Daarmee sturen we de wijzen weg.

In het programma *Grijze wijzen* gaan we daar iets aan doen. We nodigen emeriti, oud-hoogleraren van onze universiteit uit een lezing te geven over een thema naar eigen keuze. Met als motto 'Wat u graag had willen vertellen maar in uw colleges niet kwijt kon'. Daarmee is dit een programma zonder rode draad. Gewoon een serie lezingen, gegeven door mensen waarnaar wij graag luisteren. Of waarnaar wij graag zouden moeten willen luisteren.

Het programma wordt georganiseerd door het Bureau Studium Generale en de Faculty Club Helios.

Antropologendag 'Arm is ook niet alles'

Mensen waar ook ter wereld zijn niet alleen slachtoffer van armoede, maar zijn zelf ook actief bezig deze armoede hanteerbaar te maken en te verminderen. Dit komt tot uitdrukking in individuele strategieën en dromen, maar ook in sociale rituelen. De komende ANTROPOLOGENDAG op 14 maart 2001 gaat hierover. Bij deze zijn alle oud-studenten Culturele Antropologie van harte uitgenodigd binnen dit

Programma voorjaar 2001
Maandagavond 12 februari:
'Overleven zonder zuurstof'
Prof.dr. S.G. van den Bergh (emeritus-hoogleraar Diergeneeskunde)

Maandagavond 12 maart:
(Titel lezing nog onbekend)
Prof.dr. P.R. Baehr (emeritus-hoogleraar Rechtsgeleerdheid)

Maandagavond 9 april:
'Generaties en de strijd tegen taalbarrières'
Prof.dr. H.A. Becker (emeritus-hoogleraar Sociologie)

Plaats: Faculty Club Helios, Achter de Dom 7, Utrecht
Aanvang: 20.00 uur precies
Gratis; vanwege beperkt aantal plaatsen aanmelding verplicht: Bureau Studium Generale, Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht, tel.: (030) 253 2436, e-mail: studgen@sg.uu.nl

De lezingen verschijnen, indien mogelijk, in een uitgaavenreeks van het Bureau Studium Generale. Verschenen titels:

Over van alles en nog wat.
Prof.dr. D. de Wied
Het weten van wetenschap.
Prof.dr. F. van der Blij
Van maakbare samenleving naar maakbare mens?

Prof.dr. H.W. von der Dunk
Prijs per deeltje f7,50. Te bestellen bij Bureau Studium Generale.

grote thema een eigen workshop op te zetten. De capaciteitsgroep zorgt voor de inhoudelijke en logistieke begeleiding.

Heb je zin om voor één dag weer actief te zijn als academisch antropoloog, neem dan zo snel mogelijk contact op met Rieke Leenders, telefoon (030) 253 1878/ e-mail R.Leenders@fss.uu.nl

Oraties

In het eerste kwartaal van 2001 houden de volgende hoogleraren hun inaugurele rede.

10 januari 2001
prof. v.d. Steen (*Wiskunde en Informatica*)

16 januari 2001
prof. Korthagen (*IVLOS, Sociale Wetenschappen*)

17 januari 2001
prof. Algra (*Wijsbegeerte*)

18 januari 2001
prof. Vromans (*Farmacie*)

19 januari 2001
prof. Komen (*Natuur- en Sterrenkunde*)

24 januari 2001
prof. Balder (*Wiskunde en Informatica*)

1 februari 2001
prof. Müller (*Katholieke Theologische Universiteit*)

7 februari 2001
mw. prof. Everett (*Letteren*)

9 februari 2001
prof. Groenewegen (*Letteren*)

14 februari 2001
prof. De Geest (*Rechtsgeleerdheid*)

16 februari 2001
prof. Scheres (*Biologie*)

Alle oraties vinden plaats in de Aula van de Universiteit Utrecht, Domplein 29 en beginnen om 16.15 uur.

Publicaties

Colofon

Illustrer 21, jaargang 5, 13 december 2000

Illustrer is een gezamenlijke uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen. Illustrer verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 55.000.

Hoofredacteur:
Twan Geurts

Redactie:
Armand Heijnen, Hélène Ruys,
Sandra van Kampen (eindredactie)

Redactie-advies:
Mascha Damen, Peter Giesen,
Ted Sanders, Harry van den Tweel

Redactieraad:
Piet van Asseldonk, NOS eindredactie;
Paul van den Hoven, hoogleraar linguïstiek UU; Joop Kessels, directeur communicatie UU; Bas Mesters, redacteur De Volkskrant; Frieda Pruim, redacteur Opzij; Arie Smit, directeur Teleac Not.

Aan dit nummer werkten verder mee:
Sander van Walsum, Michiel Slütter, Sylvia den Hengst, Kees Volkers, Vrouwkje Tuinman, Janny Ruardy, Johan Vlasblom, José Donders, Chiara Soldati, Leneke Visser, Roy Meijer

Foto's:
Maarten Hartman, Ivar Pel, Evelyn Jacq,
Marco van Duyvendijk, Stijn Rademaker

Foto omslag:
Marco van Duyvendijk

Rubriekillustraties:
Marco Faassen

Ontwerp en opmaak:
WRIK (BNO), Utrecht

Druk:
Brouwer Rotatie

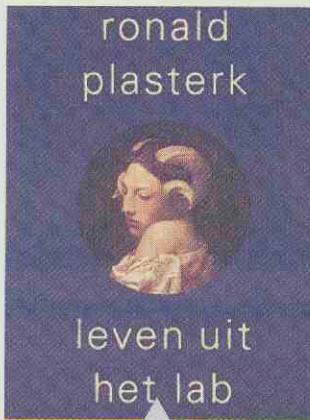
© Universiteit Utrecht
Illustrer, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is -met bronvermelding- toegestaan. Het U-blad stelt op verzoek van de redactie eerder in het U-blad verschenen artikelen en illustraties beschikbaar aan Illustrer. Illustrer is een productie van het Bureau Journalistieke Producties, een samenwerking tussen het Communicatie Service Centrum van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsblad.

ISSN:
1338-4703. Voor toezending is gebruikgemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht

Oproep aan de lezer

Illustrer 22 verschijnt op 28 februari 2001. Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u toezenden aan de redactie voor 8 januari. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te weigeren of in te korten.

Redactie-adres: Illustrer,
postbus 80125,
3508 TC Utrecht,
tel.: (030) 253 26 51,
fax: (030) 253 36 85,
e-mail: illustrer.redactie@csc.usc.uu.nl.
Voor adreswijzigingen:
illustrer@csc.usc.uu.nl

Leven uit het lab

Ronald Plasterk, hoogleraar moleculaire genetica, is sinds kort directeur van het Nederlands Instituut voor Ontwikkelingsbiologie van de Universiteit Utrecht. Daarnaast geniet hij bekendheid als columnist van Volkskrant en Intermediair en als commentator in het televisieprogramma 'Buitenhof'. Zijn columns zijn gebundeld in het boek 'Leven uit het lab'. Op een geestige en uitdagende manier verdedigt hij de biologie en geeft hij meningen ten beste die tot ver buiten zijn vakgebied reiken.

Enkele uitspraken:

Over alfa's: Alfa's kun je alles wijsmaken. Ons hele parlement bestaat overigens uit alfa's. Die besluiten over de toekomst van ons land, over de Betuwelijn.

Over filosofen en ethici:

'Dames en heren: u bent totaal overbodig, met uw bloedserieuze gedebiteerde onzin, uw pedante domheid.' En: 'En ethici hebben nooit een vak geleerd. Hooguit theologie of Indisch recht of een ander vak dat betrekking heeft op een inmiddels opgeheven instantie...' En: 'Toen we nog slaven hadden wisten de filosofen precies waarom dat goed was; toen der vrouwen recht het aanrecht was, toen homo's vierzikerken waren, idem dito.'

Over christenen: 'Iemand mag gerust over jou zeggen dat jouw leven een hel is, dat je een lege nihilist bent, maar jij mag niet zeggen dat je nog eerder geloof hecht aan de

paashaas dan aan verrijzenis na drie dagen.'

Over xenotransplantatie: 'Je mag varkenshartjes wel aan je hond voeren, maar je zou er geen mensenlevens mee mogen redden?'

Leven uit het lab van Ronald Plasterk wordt uitgegeven door Prometheus en kost f 39,50.
ISBN 90 5333 942 6

Bedorven lucht

Aan het einde van de negentiende eeuw wezen medici en onderwijzers op de gevaren voor kinderen om naar school te gaan, vanwege de ziekten die ze konden oplopen en verspreiden. 'Niet genoeg kan men er op aandringen dat de scholen, waar het toekomstige geslacht gevormd wordt, aan alle eisen der gezondheidsleer voldoen; wordt dit verzuimd, dan worden er kiemen gelegd voor latere ziekten, terwijl het onderwijs, hoe uitnemend het moge zijn, geen voldoende vruchten kan dragen, als het door hersenen moet verwerkt worden, die onder den invloed zijn van bedorven lucht, als de kinderen vermoeid tusschen de tafels en banken hangen, als ze een ondragelijke hitte uitstaan of verkleumen van de koude.'

Ter gelegenheid van het negentigjarige bestaan van de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de GG&GD schreef de Utrechtse hoogleraar stads geschiedenis Piet 't Hart een historische schets van de schoolgezondheidszorg van Utrecht.

P.D. 't Hart - Een eisch van dringende noodzakelijkheid. Uit de geschiedenis van de gemeentelijke jeugdgezondheidszorg in de stad Utrecht 1907-1997. Te bestellen bij de GG&GD Utrecht, 030-2863286. Kost f 30,-

Mantelzorg

In ons land zorgen 1,3 miljoen mensen (vooral vrouwen) voor familie en naasten buiten het formele circuit van bijvoorbeeld de Thuiszorg. Deze zogeheten mantelzorgers worden zwaar belast en weinig afgelost. Vaak is het onmogelijk voor ze om betaald werk te verrichten. De Utrechtse sociaal wetenschapper Monique Kremers deed in opdracht van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) promotieonderzoek naar hoe deze mensen toch voldoende inkomsten kunnen ontvangen en er een betaalde baan naast kunnen hebben. In 'Geven en claimen' geeft ze een aanzet voor een debat over volwaardig burgerschap.

Monique Kremer - Geven en claimen. Burgerschap en informele zorg in Europees perspectief wordt uitgegeven door NIZW Uitgeverij en kost f 29,50. Te bestellen via (030) 230 66 07, www.nizw.nl of Bestel@nizw.nl

Leen Dorsman / Ed Jonker / Kees Ribbens

*Het zoet en het zuur
Geschiedenis in
Nederland*

Het zoet en het zuur

Is het historisch besef na de oorlog echt uit onze cultuur verdwenen? Borreltafelwijshoud wil ons dat laten geloven. Maar genealogische verenigingen bloeien als nooit tevoren, de universiteiten kunnen de toevloed van studenten geschiedenis nauwelijks aan en de dodenherdenking mag zich in steeds grotere belangstel-

ling verheugen. In 'Het zoet en het zuur' schetsen de auteurs een prikkelend beeld van de vele manieren waarop men in Nederland omgaat met geschiedenis. Die veelzijdigheid heeft ook binnen de paarse polderconsensus haar polemische trekken behouden. Want historici en politici hebben dikwijls heel verschillende bedoelingen met de geschiedenis, terwijl het publiek om meer emotie vraagt dan de wetenschap kan bieden. Koninginnedag, monumentenzorg, het Nederlandse elftal, tulpenbollen en vendelzwaaien, ze vormen een onuitputtelijke bron van gemeenschappelijk verschil van inzicht. Wat zoet is voor de een, is zuur voor de andere.

Het zoet en het zuur is geschreven voor Leen Dorsman, Ed Jonker en Kees Ribbens en verscheen bij Uitgeverij Wereldbibliotheek. Prijs f 39,50.

Egyptische schatten

Deel twee van de Cd-romserie 'Egyptian Treasures' van de Utrechtse Egyptoloog Dirk van der Plas is uit. De Egyptologische collectie van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel wordt op deze CD-rom beschreven, onder andere aan de hand van bijna 3500 afbeeldingen. Op www.egyptiantreasures.org is meer informatie te vinden. Bestellen kan ook via deze site.

Egyptian Treasures in Europe, Volume 2 Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis / Musée Royal d'Art et d'Histoire Brussels van prof. dr. Dirk van der Plas (editor), Centre for Computer-aided Egyptological Research (CCER)-Universiteit Utrecht kost 60 Euro.

[Roy Meyer]

Vijf jaar Illuster

Schrijf alleen over je blad als dat onderwerp is van serieus nieuws. Zo luidt meen ik een van de ongeschreven wetten in de journalistiek. Faillissement van de uitgever, gedwongen rectificatie, de hoofdredacteur stapt op. Dat type berichtgeving. Voor Illuster, het Utrechtse alumnimagazine dat u nu zit te lezen, geldt geen van deze nieuwsfeiten. Waarom wil ik hier die afspraak toch schenden? Wel, het is precies vijf jaar geleden dat de eerste editie van het Utrechtse alumniblاد ten doop werd gehouden. En dat feit is bijzonder genoeg om te vermelden. Zeker als je het gevoel hebt dat er, ondanks de aanvankelijk lauwe verhoudingen, toch iets moois is opgebloeid tussen veel afgestudeerden en hun universiteit.

Illuster paste in het beleid van de universiteit en het universiteitsfonds om de soms lang verwaarloosde relatie met haar afgestudeerden op te poetsen. Een lastige opgave. De universiteit wilde graag contact met haar alumni, maar was dat verlangen wederzijds? En wie waren eigenlijk die afgestudeerden? Voor het eerste nummer van Illuster werden alle beschikbare lijsten van reunistenverenigingen, vakgroepen, faculteitsbesturen en privé-persoon op een hoop gegooid. Het decembernummer van 1995 verscheen in een spectaculaire oplage van 75.000 exemplaren.

Inmiddels is dat immense bestand nagevlooid, ontubbeld en uitgezuiverd tot een wat realistischere omvang van 55.000 adressen. De lezers hebben bij een onderzoek twee jaar geleden laten weten dat ze het prettig vinden op de hoogte te blijven van de universiteit. Hun beeld van Utrecht is door Illuster geactualiseerd en in positieve zin bijgekleurd. Dat er sprake is van een toenemende wederkerigheid merken we ook aan de stroom van reacties als er weer een nummer is verschenen. Het universiteitsfonds kan steevast een nieuwe groep begunstigers noteren. Voor een pianoconcours melden zich via Illuster 160 bezoekers. Als de redactie lezers om hun favoriete academische anekdote vraagt levert dat meer dan een dubbele pagina aan vermakkelijke verhalen op.

Een oud-medewerkster van het alumnibureau meldt enthousiast dat ze half november bij de Nederlandse ambassade op de - verder vrij lege - leestafel een exemplaar van Illuster zag liggen. De *chef de poste* aldaar, Hans van den Doel, is alumnus en heeft nog steeds veel contact met zijn jaargenoten.

Zo kan ik wel even doorgaan. Het zijn kleine feiten, maar samen vormen ze de onmiskenbare conclusie: het ongewisse initiatief van vijf jaar geleden begint zijn vruchten af te werpen. De liefde komt steeds vaker van twee kanten. Laat Illuster nou maar lekker de rol van postillion d'amour blijven vervullen.

[Twan Geurts, hoofdredacteur Illuster]

Reacties: illustrer.redactie@csc.usc.uu.nl

De zisprong

Opmerkelijke loopbanen

Bert Smit: Man over de crèchevloer

Foto: Ivar Peij

Historicus tussen de luiers

'Ik heb er zes op bed liggen.' Bert Smit werpt een blik in de slaapzaal, een oase van rust. Zes stapeltjes kleren en schoentjes liggen ordelijk klaar, zodat de rechtmatige eigenaren, tussen de twee en vier jaar oud, straks in één handgreep hun eigen spullen kunnen pakken. Historicus Bert (40) werkt in kinderdagverblijf De Kleine Singel in Utrecht.

Tijdens zijn studie geschiedenis in de jaren tachtig kwam Berts zorgzame kant al boven drijven: hij verdiende bij als gezinsverzorger. Dronk koffie met bejaarde dames en nam de problemen van de wijk door. Hij genoot ervan. 'Ik was weinig ambitieus. Bovendien was het eind jaren tachtig erg moeilijk om een leuke baan te vinden. Dus deed ik uitzendwerk als administratief medewerker en voorlichter, maar kon nergens aarden. Zie je mij al in een pak lopen?' Werken in de zorg bleef hem trekken. Bert deed de B-verpleging voor psychiatrie, maar bleek motorisch veel te druk voor de om kalmte vragende patiënten. Het betekende een keerpunt. 'Ik dacht: waar kan ik terecht met mijn drukke karakter? Waar kan ik fysiek aan de slag terwijl ik ook leer om rust uit te stralen?' En zo begon hij vijf jaar geleden, zonder diploma, als crècheleider in De Kleine Singel.

Bert is een spraakwaterval. Hij laat enthousiast de ruimtes zien en dist lollige anekdotes op. Geen duffe vergaderingen uitzitten maar verstopperlijke spelen. Ravotten en dollen met de kinderen. Van de ouders hoor ik dat de kinderen het heerlijk vinden. Ik weet waar de grenzen liggen, wanneer ik weer rust in de tent moet brengen.'

Mannen ravotten meer

Bert is sinds dit voorjaar gediplomeerd. Hij volgde de driejarige opleiding Sociaal Pedagogisch Werk. 'Een hele omschakeling voor een academicus,' grinnikt hij. Hij schreef een afstudeerscriptie met de veelzeggende titel 'Man over de crèchevloer'. Bert licht toe: 'Het is een echt vrouwenberoep. In dit kinderdagverblijf ben ik de enige man tussen twintig vrouwen. Ik wilde weten of je kunt spreken van typisch vrouwelijke en mannelijke inbreng in de zorg voor het kind.' De conclusie past in zijn lijn van werken: de kinderen zouden meer genieten als de vrouwelijke leidsters net als de mannen fysiek aan de gang gaan: meer gek doen en stoeien. Kortom: kind zijn tussen de kinderen. Volgens Bert hebben mannen meer relativiseringsvermogen en grijpen ze pas in als het echt nodig is. Hij voelt zich nog steeds historicus. 'Ik blijf nieuwsgierig van aard en lees minstens één vakblad. Maar in het kinderdagverblijf ligt mijn passie, ook al is de status van het beroep laag. Mijn credo is: laat het kind zo lang mogelijk kind zijn. Mijn grote angst is dat ik ooit tweejarigen hun eerste Cito-toets moet afnemen.'

[Chiara Soldati]